

WESTERN ROMAN
LASO
cijena 2000 dbroj 808

Jim Wilmeth

KRVAVI DUG

Jim Wilmeth

KRVAVI DUG

**VJESNIKOVA
PRESS
AGENCIJA**

Glavni i odgovorni urednik: Milivoj Pašiček
Izdavač: NISPRO VJESNIK (predsjednik Poslovnog odbora Vjekoslav Koprivnjak)
– OOUR Informativno-revijalna izdanja (direktor Božidar Radman) Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić

Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4

Telefoni: 041/526-099, 515-555, 519-555 i 333-333

Telex: 21 121 YU VSK

Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.), Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl. i odg. urednika), Milivoj Pašiček, Biserka Pupovac (pomoćnik gl. i odg. urednika) Tisak: OOUR
Stamparska proizvodnja

Urednik: Ana Hrastović
Grafički urednik: Ivica Bratolić

Jim Wilmeth: Krvavi dug
Naslov originala: Revenge Rider
Copyright: VPA
Recenzija: Tomislav Odlešić
Prijevod: Predrag Raos

Laso broj 808 izlazi 7. 4. 1989.
u nakladi od 60.000 primjeraka

I

Pet minuta nakon što je osamario svog čilaša, Gurt McCall je shvatio da netko želi njegovu smrt.

Osamljeni je pucanj puške prasnio u uskom kanjonu i zrno se odbilo od kamene gromade.

– Dodavola!

Naglo se okrenuo, provirio iza kaktusa i oprezno promotrio ulaz u kanjon. U niskim, skošenim zrakama jutarnjeg sunca u mirnom su se zraku dizali velovi barutnog dima.

– Prokletstvo! – promrmljao je.

– Zašto puca na mene? Pomaknuo se i pogledao mustange što ih je bio pohvatao. U privremenom koralu šest se divljih mustanga pokušavalo osloboditi spona.

– Sve što imam – pokušao je pronaći razumno objašnjenje – ili je starudija ili nešto što nitko neće. Jedino što išta vrijedi to su ovi mustanzi, a ni oni nisu još ni upola ukroćeni.

Dok je tako motrio, iza gromade je iskočio zec i šmugnuo među kaktuse. Ponovno je sagnuo plavičasto sivi dim i puška se oglasila. Metak je rascijepao vrh kaktusa nad njegovom glavom.

– Do sto crnih đavola – uzviknuo je – za koga đavola pucaš u mene?

Odgovorio mu je pucanj druge puške. Ponovo se od gromade odbio metak.

– Bolje da se kupim odavde što me noge nose – rekao je sam sebi.

Jurnuo je prema zaklonu iza gromade, gdje su mu bili sedlo i puška. Kad je malo podigao glavu, metak mu je u lice sasuo kamenu prašinu.

– O, dodavola – promrsio je.

Bacio se na tlo, zavaljao, doskočio do sedla i bacio se u zaklon iza goleme kamenčine. Čučnuvši iza nje, potapšao je kundak vinčesterke i oporo se nasmiješio. Crte lica su mu se ukrutile. Više na njemu nije bilo nikakvog osjećaja, samo su mu oči živahno pretraživale dno kanjona.

Najednom ga je nekakvo gibanje na litici kanjona natjeralo da se brzo okrene i podigne pušku.

Povukao je otonac. Čim se puška trznula, povukao je polugu zatvarača i u cijev ubacio novi metak.

Iz udubljenja u litici zabauljala je muška spodoba i srušila se niz str-

minu praćena kamenom lavinom.

– Zacijelo im je do konja – pomislio je Gurt.

Okrenuo se, naciljao i opalio. Metak se odbio od kamenog brida.

– Od svega što imam, konji su jedino što vrijedi – zaključio je. – Za njih mogu u Denveru dobiti po petnaest dolara.

Prešao je pogledom preko svog bivaka. Bio se već spremio da povede konje prema teksaškim visoravnima. Preostalo je još samo to sedlo.

– Trebalo ga je pokupiti – pomislio je – čim sam opazio da nisam sam. Ali što je, tu je, kasno je sada pametovati.

Ponovno su se odbila dva zrna i on je ponovno pognuo glavu. Zatim je provirio i promotrio okoliš.

Jedan od napadača polako je koraćao tjemnom litice.

– Nije mi na puškometu – pomislio je Gurt – ali nisam ni ja njemu. No dopustim li mu da mi pride, gledat će me ravno u tjeme.

Opipao je metke i ponovno napunio pušku.

Konji su se uznemirili i počeli zabacivati glave. Gurt se uspravio i zagledao u dio kanjona u blizini obora.

– Pucnjave se ne plaše – pomislio je – zacijelo je nešto drugo.

Iza kaktusa se prevalio nekakav kamen.

Čilaš je ustuknuo.

Gurt je pognuo glavu – motreći vrlo pažljivo.

Iz zaklona je iskočio zec i jurnuo prema Gurtu, da bi onda naglo odskočio ustranu.

Izdanak kaktusa lagano se zatrešao.

Odbljesak sunca na kovini.

Nanišanio je i četiri metka stopio u jedan dugačak pucanj.

Zrna su zagrizla u kaktus, uzdižući oblak kamene prašine.

Barutni je dim još visio u zraku kad se iz grozda kaktusa srušilo ljudsko tijelo.

Uvjerivši se brzim pogledom da je protivnik mrtav, Gurt je hitro zakružio očima po kanjonu.

– Previše je zgodnih mjesta za prikrađanje – zaključio je. – Ne mogu ih spriječiti.

A onda su se pokazali. Polako i oprezno primicali su se Gurtu i njegovim konjima.

– Ako je sve to zbog konja – pomislio je – možda će paziti kamo pucaju.

Zaštićen gromadom, primakao se privremenom koralu i, dok su se mustanzi vrpeljili, uspio osedlati svog ridana.

Dok se ubacivao u sedlo, mogao je već čuti i glasove protivnika. Privezao je zajednički povodac mustanga za jabuku sedla i potjerao konja.

Pred njim je u kanjonu bilo pet napadača naoružanih puškama.

– Diha! – dreknuo je i potegao revolver.

Zapucao je preko konja dok su čilaš i ridan zagrabili iza divljih mustanga.

Napadači su se raspršili, potom zastali, pa poletjeli prema divljim konjima mašući rukama. Ovi su skrenuli, pa zastali. Iza gromade je istrčao jedan od napadača, usporio, pa na Gurta podigao revolver.

Gurt je spustio svoj kolt, brzo nanišanio i povukao otkonac.

Napadač je posrnuo, pokušao ostati na nogama, a onda se okrenuo i svalio na tlo.

Konji su se uzmuvali. Da ih smiri, Gurt ih je poveo natrag prema oboru, a onda se naglo okrenuo i po-

novno pojurio prema izlazu iz kanjona. Pljačkaši su se razbježali pred konjima u trku. Samo jedan nije imao sreće: spotaknuo se i pao pod uspaničene konje. Tutanj kopita po kamenom tlu prigušio je njegov užasnuti krik.

Njegovi su ortaci na trenutak užasnuto zastali, a to je Gurtu bilo dovoljno da obori još jednoga.

Trenutak kasnije široki je kanjon već bio za njima, kanjon usječen u pribrežje gornja Jicarilla u Novom Meksiku.

* * *

Nedugo poslije toga, žudno pijući vodu nakon što se umio u brdskom potoku, razmišljao je o tome kako će, imajući te konjokradice za petama, pet dana što ga je dijelilo od kuće biti neočekivano dugo.

A onda je podigao glavu i otresao studene kapi.

– Prošao sam ja i gore – rekao je glasno kao da pokušava samoga sebe obodriti. – Očitao sam im pouku, ali će ipak biti pametnije da se držim podalje od njihovih očiju.

Okrenuo se i ugledao ih kako izlaze iz kanjona da bi se ubrzo izgubili iz vida. Pitanje je, međutim, je li im bilo dosta.

Smotao je cigaretu, pa napojene konje potjerao s pojila te ih poveo duž vododerine. Oni su, međutim, usporili hod i izdužili vratove.

– Nešto je pred nama – pomislio je Gurt – možda takav kopač zlata, no možda i konjokradica.

Izvukao je pušku iz navlake, pa je oslonio na jabuku sedla. Uspravivši se na stremenima, oprezno je pošao prema okuci vododerine.

Isušeno je korito bilo prazno i mirno.

A onda se iza kamene gromade

pokazao muški šešir, a potom i cijelo tijelo. Gurt se spustio u sedlo i podigao pušku.

– Hej, ti, ni mrdac – zapovijedio je tihim glasom no ovaj ga je ipak čuo. – I polako ovamo.

Ovaj je podigao pogled i oklijevaajući krenuo prema Gurtu.

– Johnsone, natrag! – zazvao ga je glas iza stijena.

Gurt je podigao pogled.

Neznamac se bacio ustranu i potegao revolver.

Mušica je Gurtove puške pošla za njim, a potom su prema njemu jur-nula i tri metka, gotovo stopljena u jedan pucanj. Zasjekla su u gromadu upravo u trenutku kad se neznamac bacio iza nje.

Iako izravnog pogotka nije bilo, u glavu i ramena zasjekli su mu se komadići rasprskih metaka i kamene krhotine. Počeo se rušiti, pokušao se uspraviti, no bezuspješno.

Iza iduće okuke najednom su se ukazala tri nova napadača i otpočela divlju pucnjavu.

– Diha!

Gurt je shvatio da za njega postoji samo jedan izlaz: naprijed. Otpustio je zajednički povodac i konji su se raširili kao eskadron u divljem jurišu.

Pucajući iznad konjskih glava, Gurt je najednom otkrio što se to krije iza okuke. Bilo je to logorište konjokradica, zatečenih uz vatru.

Skočili su na noge, ali je bar od jednog bradonje Gurt bio brži. Pokušavajući istodobno ustati i postegnuti, nije uspio ni jedno ni drugo. Još dok je napola čučao, Gurtov ga je metak pogodio u glavu i bacio ga licem u žeravicu.

Metak je, međutim, bio brži i od Gurta: najednom je osjetio kako mu je nešto ožarilo mišicu.

Konji konjokradica, usplahireni tim nenadanim jurišem, poletjeli su ispred Gurtovih mustanga.

– Nebesa! – pomislio je Gurt i nacerio se. – Ako ih samo zadržim, mogu me pokušati stići skačući na jednoj nozi.

Na brzinu ih je izbrojao. Bilo ih je devet. Široko se nasmijao.

– Ali nakon nekoliko kilometara morat ću ih se otarasiti – rekao je veselo – inače bi zbog konjske krađe mogli objesiti mene. A i bez toga mi je dosta svih tih jada.

Tako je i učinio.

– Trebat će im cijeli dan da ih skupe – promrmľjao je sebi u bradu. – Dovoljno da me nikad ne sustignu. Bar ne prije Teksasa. A sad, djeco draga – obratio se konjima – naprijed. Pravac Ojo Rio.

* * *

Dok su stigli do Ojo Ria, divľji su mustanzi već počeli prihvaćati Gurta, iako je to prihvaćanje, što je Gurt mogao priznati, išlo preko njegovog čilaša i ridana.

Ojo Rio je bio grad po tome što su tako u tom kraju nazivali svaku skupinu kuća. Na nekom manje divľjemu mjestu jedva bi zaslužio i naziv zaseoka.

Nekoliko bolje reći skloništa negoli kuća od nepečene opeke i po jedan salun s obadva kraja – to je uglavnom bilo sve.

Odabrao je jedan od njih, vezao zajednički povodac divľjih konja za slomľjeni kaktus u njegovoj blizini, pa pojahao do stražnjeg ulaza.

Čovjek koji je sjedio na stolcu naslonjenom na debeli zid nije podigao glavu sve dok mu Gurt nije prišao sasvim blizu.

– Za što smo? – upitao je glasom obamrlim od lijenosti.

Gurt je polako istresao prašinu iz kožnatih hlaća. Učinilo mu se da bi bilo gotovo neuljudno odgovoriti bez poduže stanke.

– Tortilje s čilijem. Puna zdjela. Najveća.

Čovjek ga je promatrao kao da se pita otkud se ovaj tu stvorio.

– Gladan? – upitao je beskrajno sporo.

– Već dva dana.

– Hm.

Promatrao mu je zavijenu ruku, pa slegnuo ramenima.

– Gladan, veliš? – polako je ustao, još sporije no što je govorio.

– Voda ti je tu – pokazao je na vedricu. – Za tebe.

– Mogu li napojiti i konje? Osam ih je na broju.

– Možeš. Tamo ti je bunar – odgovorio je vlasnik soluna i lijeno pokazao rukom nekamo neodređeno, a zatim, kao nakon razmišľljanja, dodao: – Ako su tvoji.

– A ako nisu? – upitao je Gurt izazovno.

– Nisu to moja posla – odvratio je ovaj i lijeno se odgegao u kuću.

Dok je Gurt dovršavao pregled orme i opreme, prišla su mu trojica neznanaca. Već sâm njihov izgled nije obećavao ništa dobro, a kad su se, primakavši se, još i razmaknuli, dojam se još više pogoršao.

– Živ bio!

Gurt je podigao pogled i kimnuo.

– Ti konji su tvoji?

– Jasno.

– Čini se da su zdravi.

Gurt je još jednom kimnuo, pa krenuo prema ridanu.

– Ako ih misliš voditi u Teksasu, najprije ih je potrebno pregledati.

– Tko to veli?

– Ja to velim – rekao je jedan, očito voda ove trojke, dobacio po-

gled drugoj dvojici i široko se nacerio.

– Ja to ne bih rekao – odvratio je Gurt.

Proučio ih je pogledom. To sa svim sigurno nisu bili kauboји: revolveri su im visjeli suviše nisko.

Odmaknuo se od ridana i razgibao ramena.

– Tako veli zakon – rekao je vođa trojke.

– Ne izgledaš kao da si iz Teksasa i ne govoriš kao da znaš što veli teksaški zakon – odgovorio je Gurt.

– To tebe nitko neće pitati.

– Prijatelju, potrošio sam u Jicarillasima puna dva tjedna da skupim ovih šest konja. Naletio sam na čopor konjokradica, pri čemu sam izgubio svu zalihu hrane. Dva sam dana putovao dovde bez mrvice ičega – govorio je Gurt sporo i odmjereno. – I kako sam krenuo, tako ću i stići. I nitko me neće u tome spriječiti.

Pročistio je grlo i pljunuo u prašinu.

Sva su se trojica zagledala u Gurtu, ne znajući zapravo što bi.

– Daj mi mira ili povuci! – mrzovoljno će Gurt.

– Nisam tako mislio – počeo se vođa trojke po bradi i zirnuo na jednoga od svojih pratilaca. – Mislili smo ti zadržati konje dok se ne pojavi šerif Brady.

– Upravo sam ih napojio, a u Teksasu ih već čeka pripremljen obor.

Jedan od pratilaca krenuo je prema mustanzima.

Gurt se uspravio.

– Da ih nisi pipnuo!

Najbliži je mustang ustuknuo i istog je trenutka drugi pratilac krenuo rukom prema boku.

Djelić sekunde potom krenuo je i Gurt. Pod palcem je osjetio tvrdu kovinu kokota.

Protivnikov je kolt počeo izlaziti iz korica. Gurtov je usmjerio prema protivniku, dok je palac istodobno napinjao kokot.

Vođa trojke se okrenuo prema Gurtu. Revolver njegova pratioca usmjerio se prema njemu, ali je Gurt već bio nanišanio.

Kokot je udario i metak je istog časa oborio protivnika.

U trenutku kad se Gurtov revolver usmjerio prema vođi, njegova je ruka poletjela prema oružju.

– Ne pucaj! – kriknuo je. – Molim te, ne pucaj!

Drugi pratilac, koji se od pucnjave upravo sledio, hitro je podigao ruke.

– Ne... ne pucaj... – zavapio je molećivo.

– Raspašite se.

Zapovijed je bila kratka i odsječna. Gurt se osvrnuo prema salunu. Na Divljem zapadu pucnjava bi obično ispraznila ulice i Ojo Rio u tom smislu nije bio iznimka. Bili su sami.

Kad su im opasači s revolverima pali u prašinu, Gurt im je dao znak da se odmaknu, pa im oružje bacio u bunar. Zatim je to isto učinio i s revolverom oborenoga.

– Vodite ga liječniku i ne pokazujete se na ulici dok sam ovdje.

Ipak je znao da to nikako neće biti konac priče.

II

Mustanzi su se počeli zamarati. Gurt ih je pogledao i zatresao glavom.

– Moramo se odmaknuti od Ojo Ria, – rekao je u sebi – moramo dobiti bar malo na vremenu.

Od zalaza sunca dijelila su ih još tri sata i ako oblaci što su visjeli na zapadnom nebu ne donesu kišu, noć bi, sudeći po dubokom plavetnilu, mogla biti zvjezdana.

Visoravan se sterala ispred njega u beskonačnim niskim valovima.

— Sve u svemu, nije ni loše — pomislio je.

Usporio je konje. Oni su, međutim, istegnuli vratove i raširili nozdrve, kao da nešto traže.

— Možda voda — promrmljao je Gurt i uspravio se u stremenima. — Ako jest, može biti samo u tom presušenom koritu.

Suho je korito presijecalo valovito zemljište. Nad njime je kružio sokol.

Natjeravši konje do korita, i sam se Gurt strušio niz njegove strme obale. Konji se nisu prevarili: na dnu je pijesak još bio vlažan i trebalo je samo zaći za okuku da bi se naišlo na poveću lokvu.

Dok su konji pili, Gurt se još jednom uspravio u stremenima i pogledao u smjeru iz kojega je bio došao.

— Dodavola! — promrmljao je zlovoljno.

Njegovim tragom pristizala je skupina jahača.

Povukao je zajednički povodac, ali su žedni mustanzi uskratili poslušnost. Morao je pošteno povući prije negoli su se nevoljko predali njegovoj volji.

Bilo je, međutim, već kasno da se skloni. Jahači su se razvili i dvojica su već bila u suhom koritu. Jedan je od njih podigao pušku i opalio. Metak je podigao prašinu u blizini konja.

U trenutku kad su još dvojica uljetala na poprište, Gurt je već izvlačio pušku. Bio bi i zapucao da mu

se konj nije okliznuo na mokrom pijesku.

To je zapravo bila sreća: pad ga je spasio od sigurne smrti pod kišom metaka. Ovako je napravio nekoliko brzih okretaja i, uspravljajući se, ispalio prvi metak.

Jedan je od jahača klonuo. Drugi ga je metak izbacio iz sedla.

Drugi je jahač skočio s konja i otvorio vatru iz revolvera.

Prvi je metak izbušio Gurtu rupu na šaširu, no za drugi metak nije bilo prilike. Prvo je Gurtovo zrno pogodilo protivniku u rame, a drugo u glavu.

Barutni je dim visio u zraku, polako nošen vjetrom. Gurtovu je pažnju privukao topot kopita. Dva jahača, što su se našla u koritu, jurila su prema njemu. Tri su ostala potjerala konje niz strminu.

Prvi se metak odbio od jabuke sedla i zarezao protivniku rame. Drugi ga je zabacio prema sapima.

Dok je ovaj klizio iz sedla, Gurt je naciljao u drugog jahača i pritisnuo otponac. Ovom se lice izobličilo kad mu je zrno proparalo utrobu. Lagano se zaljuljao na konju, dok mu se na trbuhu širila krvava mrlja.

Shvativši napokon na kakav su tvrd orah naletjeli, ostali su pritegli uzde i stali ga motriti. Gurt je na njih podigao pogled. Lice mu nije odavalo nikakve osjećaje, samo su mu oči polako prelazile s jednoga na drugoga.

Ugledao je dugačkog bradonju, jednoga iz bande konjokradica, te tik do njega čovjeka s kojim se bio suočio u Ojo Riu.

Dugonja se svalio iz sedla, pa polako krenuo prema Gurtu.

— Malo teži slučaj, ha? — upitao je zastavši.

Usta su mu se iskrivila u prezri-
vu grimasu. U svakom drugom po-
gledu njegovo je lice bilo lišeno iz-
raza bar koliko i Gurtovo.

– Da se više ne natežemo – re-
kao je Gurt – evo vam konje i pu-
stite me na miru.

– Ne, ne – polako je odgovorio
bradonja i još polaganije odmah-
nuo glavom. – S time bismo se slo-
žili u početku, ali sada vidimo da si
ljutita ptičica. I nismo baš sretni
zbog onoga što si nam učinio – do-
dao je i okrenuo se prema svojim
ljudima. – Je li tako, momci?

Ovi su potvrdno zakimali glava-
ma.

– Dakle, mislim ti dati pouku.
Preživiš li je, možda od nje budeš
imao kakve koristi.

Gurt se trznuo od bola kad ga je
bradonja udario po ranjenoj mišici.
Nehotice je skrenuo pogled prema
mjestu udarca.

– Gledaj me u oči kad sa mnom
govoriš.

U idućem je trenutku osjetio ka-
ko ga je šaka tresnula u sljepooči-
cu. Izgubio je ravnotežu i srušio se.
Dok se pokušavao uspraviti, brado-
nja ga je raspalio nogom. Trenutak
poslije toga revolverom ga je uda-
rio po licu, nanijevši mu široku
brazdu.

Kad mu se svijest malo razbistri-
la, Gurt je otkrio da leži licem u pi-
jesku vlažnom od vlastite krvi.

– A sad ću ti nešto reći – čuo
je glas iznad sebe.

Polako je otvorio oči.

– Ti si vreća smeća, i to je sve što
se o tebi može reći. I koga briga ho-
ćeš li živjeti ili umrijeti – zatresao
je bradonja glavom i čučnuo. – Šte-
ta metka da te ubijem. Što me briga
što će jesti crvi?

– Hvala – odgovorio je Gurt jet-
ko.

– Ipak mislim da bih te mogao
korisno upotrijebiti. Za primjer
ostalima. Recimo, da im nikad više
ne padne na pamet da prave glupo-
sti.

Nakon obilatih udaraca, pokuš-
avajući vratiti svijest, Gurt je otkrio
da leži gol na usijanom pijesku isu-
šenog korita. Pokušao se uspraviti,
ali nije mogao. Bio je razapet kolče-
vima zabijenima u zemlju.

Prišao mu je bradonja i pljunuo
mu u lice.

– Nisi baš pričljiv. Bit ćeš to još
manje kad budemo gotovi.

Gurt mu je odvratio prezrivi-
m pogledom.

Bradonja se okrenuo k svojim.

– Raoule, je li se zagrijalo?

Čovjek kojega se Gurt sjećao iz
Ojo Ria kimnuo je glavom i prišao
bradonji s Gurtovom puškom kojoj
je vršak cijevi bio užaren gotovo do
crvenila.

– Da se upoznamo – rekao je
bradonja i opako se nacerio. – Ja
sam Rance Oliver. I ovaj će ti »O«
biti moja posjetnica i trajni spomen
na mene.

– Kopilane! – procijedio je Gurt.

– Ispravno! Stari mi je bio I. P.
Oliver i ja sam njegov nezakoniti
sin.

Prinio je usijani vršak Gurtovu
čelu.

Gurt se sledio od bola, a kroz no-
snice mu se provukao prodorni
smrad.

– Čuj, Rance – zazvao je jedan
od Oliverovih – kad si ga već obi-
lježio, što mu ne bi malo podrezao
uši, onako kako se to obično radi
juncima.

– Dobra zamisao – odvratio je

Rance i još se jednom nacerio. – Računaj da resica već nema.

– Bolje da me odmah ubiješ, jer ako preživim, pobit ću vas. Sve ću vas pobiti, tako mi svega!

Zatim mu se svijest, zbog bola i pod udarcima, ponovo izgubila.

Kad mu se svijest ponovo vratila, Rancea i njegovih više nije bilo. Gurt se ponovo pokušao uspraviti, no podjednako bezuspješno. Onda je osjetio kako se kolčici, zabijeni u pijesak, na energične trzaje počinju klimati.

Dugo se backao, ali ih je na koncu ipak uspio iščupati.

Na istočnom je nebu visio puni mjesec, a studen noći prožimala mu je kosti. A onda ih je proželo i zavijanje kojota.

S mukom se digao na noge. Posrćući, odvukao se do ostatka vatre. Ugljevlje je još bilo toplo. Razgrnu ga i ugleda žar.

Puhnuo je. Plamen je liznuo i ugasio se. Puhnuo je ponovo. Plamen se uhvatio. Skupio je suharke i stavio ih na žar.

Kojoti su se ponovo oglasili. Očito su bili krenuli u lov. Prilazili su sve bliže. Gurt se nadao da će ih vatra odbiti – i njih i hladnoću koja mu je, onako golom golcatom, postajala sve nepodnošljivija.

Ako bude suharaka, naravno, i još više, ako bude snage. Jer san i nesvjestica dolazili su na oči, mijesajući trenutke nesvjesnosti s trenucima jave. Pokatkad bi ga znalo prekinuti tek zavijanje kojota.

U prvi osvit zore tijelo je napokon popustilo.

Kada je otvorio oči, nad sobom je ugledao krov od neotesanih greda, granja i lišća.

Oči su krenule prema svjetlu da

bi stigle do okna. Kroz prozor je dopirao povjetarac.

– Nebesa, uspio sam! – gotovo je viknuo.

Pokušao se uspraviti, ali mu je iznenadni bol izobličio lice.

Koraci po podu od nabijene zemlje bili su tihi, ali takav nije bio i glas mlade žene koja je prišla i nadvila se nad postelju. U njemu je bilo i ustrašenosti i zabrinutosti.

– Gurt McCall, samo lezi mirno.

– Hoću, gospodo, naravno da hoću.

Oči su joj bile smeđe i tople od skrbi za njega. Dugačka joj je kosa visjela s obadvije strane lica, lagano zibana vjetrom.

– Samo, mogu li znati gdje sam?

– Kod Sama Gilliama. Spavaš ovdje već tri dana.

– Tri dana?

– Buncao si nešto o Ranceu Oliveru. Ali Oliverovi su svojedobno otišli prema Kansasu i Nebraski. I sretno bilo Teksasu!

– Jedan od njih nije otišao – rekao je, malo se pomaknuo i smjesta namrštio od bola. – Skupio je u Lincolnu bandu ubojica i konjokradica.

Namrštio se još jednom, ovaj put od zlih uspomena.

– On ti je to učinio?

– On – odgovorio je Gurt gorko.

– Ne razumijem kako čovjek može biti takav. Netko bi morao nešto učiniti.

– Učinit ću ja.

Najednom se u prostoriji zamračilo od ljudeskare koja je ispunila vrata. Oboje su okrenuli glave prema njoj.

Sam Gilliam je prišao krevetu i zastao.

– Kako se osjećaš?

– Gura se.

Sam je kimnuo glavom.

– Bogme te je Rance čestito udesio.

– Možeš se okladiti. Ali za mene je to istom početak priče.

* * *

– Trebat će ti konj, sedlo, a možda i puška – rekao je Gilliam kad se Gurt osjetio dovoljno oporavljen da ponovno krene.

– Konj će mi dobro doći – odgovorio je Gurt – ali rezervno sedlo i pušku imam u svojoj kolibi.

– Kad sam jučer tražio odbjegla grla, svratio sam i do tvoga gnijezda.

– Priličan put. Preko trideset kilometara.

– Krenuo sam rano – rekao je Sam i zastao. – Gorjela je vatra.

– Vatra?

Sam je kimnuo.

– Pred kućom je bilo nekoliko konja, a iz kuće su se čuli glasovi. Pred vrata je netko bacio sedlo kakva prave u Montani.

Gurt se smrknuo.

– Bio sam u takvome kad su me šćepali.

– Krasno! – zavrtio je Sam glavom. – Što ti veliš?

– Rekao bih da me je Rance prepoznao – javio se Gurt. – Nismo odrasli tako daleko jedan od drugoga; nekoliko smo puta čak naletjeli jedan na drugoga i počupali se. Uvijek sam dobivao batina, no nikad se nisam predao. Rekao bih da mu se to nije dopadalo.

– Misliš li da je to i zbog toga?

– Moglo bi biti – potvrdio je Gurt.

– Ja ne bih rekao. Nisi ti prvi pridošlica koji mi je pričao o njemu. Vele mi da pokušava otjerati sitne rančere s njihove zemlje. A

ondje zakona nema, ako zaboravimo na gradskog šerifa iz Tascose. Rendžeri nisu ni od kakve koristi. I tako svatko čini što ga je volja – dok ne naleti na jačega od sebe. A što se Rancea tiče, možda mu je to naprosto u krvi.

– Možda sam baš zato od onoga lovca na bizone tih svojih pet stotina jutara i dobio tako jeftino – napomenuo je Gut.

– Stari se Abe nije plašio takvih tipova – odvratio je Sam. – Ja bih rekao da mu je naprosto dodijalo stalno biti na istom mjestu.

– Moglo bi biti, ali bih sada rado otišao pogledati što su mi napravili od kuće – zabrinuo se Gurt.

– Ali rana ti još nije zarašla! – usprotivila se Samova kći Annie.

– Ako budem pazio, sve će biti dobro.

– Sutra ujutro? – upitao je Sam. Gurt je potvrdno kimnuo glavom.

* * *

Rance Oliver je prišao stolu u kutu, okrenuo se i pogledao prema šanku. Stavio je na stol čašu i bocu, nogom primakao stolac i sjeo.

– Andy! – domahnuo je barmenu. – Ti i Joe!

Obojica su prišla stolu i sjela.

– Nešto si smislio?

– Jedan posao koji će vam se svidjeti.

– Stoka?

Rance je potvrdno kimnuo.

– Bit ćemo samo nas trojica. Poslužit ćemo se Goodminghtovim debelim kravama.

– Trojica?

Rance je još jednom potvrdno kimnuo.

– Bit će teško trojici upravljati sa sto ili stopedeset grla. Iz tog brašna nema pogače.

– Mogu ih prodati po pedeset dolara kad god se sjetim.
– Ja bih rekao trideset.
– Trideset je kod preprodavača. Odvest ćemo ih do kupca i dobiti pedeset.

– Da nam ne bi putem uginula?
– Zato i kupujem te male rančeve. Zato da se imaju gdje odmoriti.
– Sitni rančeri nisu baš sretni što to radiš. Primjer ti je onaj kojega si žigosao.

Rance se nacerio.

– Trebalo ga je upucati, ali me je podsjetio na nekoga.

– Na koga?

– Nemam pojma, a nije ni važno. Ali sad sam ga upozorio. Drugi će put ili dobiti metak ili ću ga bolje vezati.

– Kad je slijedeći pohod?

– Za koji dan. I morao bi biti nešto veće. Možda sredimo tri ranča – rekao je i pokazao na bocu viskija. – Navali! Mićemo se čim stignu glasovi. Maknut ćemo im stada prije nego što ih počnu seliti. Krave leže i samo čekaju na nas.

Rance je upravo točio viski kad su se rastvorila poluvrata i u salon ušla dvojica. Poznavao ih je još iz Lincolna i zato im je kimnuo.

Viši od dvojice okrenuo se Ranceu. Kraj mršavog tijela svog pratioca izgledao je golem.

– Želio bih razgovarati.

Rance je kimnuo.

– Jóe, daj mi malo mjesta.

Prišli su k stolu i sjeli.

– Sjećaš me se?

– Aha! Mike Wall. Jašeš s Dolanovima.

Ovaj je potvrdno kimnuo.

– Ovo je moj prijatelj, Barney Rail. Iz Cheyennea. Kod Dolana nije za njega bilo mjesta.

– I što je imao s time?

– Neki ti je skitnica udesio nekoliko ljudi.

Rance je nakrivio glavu i pažljivo se zagledao u Mikea.

– Nije to nikakva skitnica. Taj zna rukovati oružjem – rekao je, a onda se okrenuo Barneyu. – A što ćeš mi ti? Što misliš?

– Mike i ja smo u Wyomingu ubacivali rančerima ukradena grla. Nakon toga su mogli ili pričekati da ih objese ili na brzinu skupiti krpice.

– Što još?

– Što god treba.

– Možda se dogovorimo – odgovorio je Rance i okrenuo se Mikeu.

– A ti ćeš i dalje s Dolanom?

– Neću. Počeo se previše napuhavati. Mislio sam, možda bi se za obojicu našlo mjesta.

– Dogovoreno! – rekao je Rance i natio viski dvojici novih ortaka.

– Sad nas je dovoljno za iduću akciju.

– A onaj tip... veliš, zna rukovati oružjem?

– Ranceu su se suzile oči.

– Zna prokleta dobro. Stajao me je četiri čovjeka. Možda i šest, ako se preostala dvojica ne izvuku.

– Kako se zove? Možda ga mi možemo srediti.

– Kako se zove? Podsjeća me na jednog klinca, dok sam i ja bio klinac. McCall.

Mike i Barney naglo su se uspravili. A možda se Mike nagnuo prema Ranceu.

– Gurt McCall?

– Ne bih znao. Možda jest, a možda nije.

– Ako je to Gurt McCall, onda i mi s njim imamo neke nesredene račune.

– Samo poslije mene – obrecnuo se Rance. – Vezali smo ga za kolčeve, no čini se, traljavo. I sad se mota ovuda negdje.

III

Promatrajući zgarište svoje kuće, Gurt je osjetio kako mu se vilice stežu. Od svega jedva da su ostali i temelji.

– Ovo je moglo biti djelo samo Rancea Olivera – promrsio je Gurt kroz stisnute zube.

Uzeo je izvaljenu motku ograde i ljutito njome lupio po pepelu.

– Proklet bio, prokleti kopilane!

U glavi mu se okretalo od mržnje i gnjeva.

– Sad sam na čemu sam bio i lani. Ništa. Ništa osim zemlje – duboko je udahnuo zrak. – Mučio sam se za ovo kao životinja, da bih imao nešto svoje pod kapom nebeskom. I tako mi svega, to ću i imati.

A onda se sjetio puščane cijevi.

– Ako mi ništa drugo nije ostalo, ostali su mi neporavnjeni računi s tim gadom. I kada ih sredim, sve ću izraditi iznova.

Oprezno je zakoračio kroz ruševine, te raščistio jedan kut. Podigao je poklopac i otkrio daskama obloženo skrovište.

Unutra su bili puška, kolt i obilje metaka te zaliha hrane. Sve što čovjeku treba za poduži put.

Pažljivo je pregledao oružje. Ako se tu i tamo i pojavila mrljica rđe, oružje je djelovalo besprijekorno.

Zatim je iz skrovišta izvadio i deku i ceradu, a potom i kesu srebrnog i zlatnog novca.

Zadovoljno ga je odvagnuo i ubacio se u sedlo.

– Pravac Novi Meksiko! – rekao je sam sebi.

Točka na obzoru pretvorila se u četveroprežna kola u pratnji dva jahača. Kola su imala ceradu, no ona se odvezala i lepetala je na vjetru.

Gurt je izvadio pušku i pažljivo se ogledao.

– Čini se da su sami – promrsio je sebi u bradu.

Kola i konjanici polako su se primakli, usporili, pa stali.

– Zdravo! – rekao je mladi jahač. – Ideš li prema Lincolnu?

– Moglo bi se kazati. Ima li kakve neprilike?

– Ništa posebno – rekao je mladi jahač, nakrivio glavu i pažljivo se zagledao u Gurtu. – Čuli smo o nekom tipu koji je imao nekakve petljancije s Ranceom Oliverom.

– Kakve petljancije?

Gurtu su se suzile oči, a crte lica ukrutile.

– Priča se da su ga Oliver i njegovi stjerali u škripac i ožigosali puščanom cijevi – dodao je i zatresao glavom. – Ne treba vjerovati baš u sve što se čuje, ali me od Olivera to ne bi mnogo iznenadilo.

– Priča je istinita – odgovorio je Gurt i s čela gurnuo šešir. – Živa živcata istina.

– Tako sam i mislio, da bi ti mogao biti taj. Odmah mi se učinilo da ti je sprženo čelo.

– Mogao sam dobiti okladu – rekao je drugi jahač. – On je tvrdio da ćeš otići iz ovoga kraja, a meni se ne čini da si to nakanio.

– Zaista si je mogao dobiti – odvratio je Gurt.

– Ako si krenuo za Lincoln – rekao je mladi od dvojice – mogao bi loše proći. Oliver je u hotelu „Wortly“, ali nije sâm, nego s desetak svojih ortaka.

– Prošli ste kroz Lincoln?

– Da. Morali smo obnoviti zalihe. Bacio je pogled preko ramena i Gurt je najednom opazio da mu to nije prvi put.

– Nešto mi se mnogo osvrćeš – rekao je oprezno.

– To je zato što svi govore da je Oliver smislio nešto novo. I ne dopada nam se baš misao da bi nas ovdje mogao uhvatiti.

– Moj sin ima ranč južno od kanjona Yellow Houses – dodao je stariji muškarac. – Idemo mu u goste, pa se brinem.

– Onda bolje da krenete.

– I hoćemo. A ti se pripazi. Sret-no!

Gurt je kimnuo i potjerao konja u kas.

* * *

Skupina konjanika išla je stazom što je vodila iz Lincolna i usporila korak kad se približila rijeci.

Gurt ih je gledao kako se okupljaju oko Rancea Olivera.

Lagano se promisekoljio iza kamene gromade.

– Kakva šteta što nije sam – promrsio je u bradu.

Provjerio je metke u pušci i nastavio motriti.

– Nemamo još mnogo vremena da sredimo Goodnighta. Ako ne požurimo, mogao bi otjerati stoku iz ravnice do Palo Dura – govorio je Rance Oliver.

– Stići ćemo do sutra uvečer.

– Dobro, idemo.

Rance je potjerao konja u rječicu upravo u trenutku kad je odjeknuo pucanj.

Gurt je spustio pušku upravo kad se metak odbio od stijene. Poletjele su vodene kapi i zrno je zacvrljelo.

Rance i ostali pritegli su uzde i okrenuli se prema čovjeku što se pokazao s druge strane rijeke.

– Rance Oliver! – Bio je Gurtov kliktaj glasan. – Ja sam, Gurt McCall, tebe tražim.

– Trebalo je da te ubijem – odgovorio je Rance. – Što hoćeš?

– Tvoju glavu. Zar me se ne sjećaš? Ja sam John Gurtry McCall iz pokrajine Williamson.

– Kako te se ne bih sjećao. Ti si taj šmokljan koji mi nije dao prevrnuti Lucy Adams.

– Ona te nije htjela, ali ja te hoću.

– Proklet bio! – dreknuo je Rance ljutito. – Ali sad si mrtav.

Ruka mu je poletjela prema revolveru i potegnula ga. – Držite ga! – viknuo je.

Kad je jedan od jahača uletio u vodu, Gurt je pažljivo naciljao i srušio ga iz sedla. Zatim se hitro okrenuo prema konjanicima i počeo u njih ispaljivati metak za metkom.

Jedno je zrno okrznulo sapi Ranceova konja. Ovaj ga je hitro okrenuo, a za njim su krenuli i ostali. Svi osim trojice što su ostala ležati u plicaku: jedan mrtav i dva ranjena.

– Ne mogu ovdje ostati – promrsio je Gurt u bradu. – Kad se saberu, naprosto će me pregaziti.

Bacio se na konja i hitro odjahao u smjeru iz kojega je bio došao.

* * *

Dok mu je konj usporavao hod, Gurt se okrenuo da vidi slijede li ga. Iza njega je bila valovita visoravan ispunjena kršem.

– Do velikog presušnog korita nema još mnogo – promrljao je. – A oni bi uskoro morali izaći na ravno.

Nisko na obzoru valjao se oblak prašine i Gurt se nasmiješio.

– Dobro, dobro, dragi Olivero, malo ćemo se poigrati skrivača.

Kasom je potjerao konja prema presušenom koritu. Spustio se niz njegovu strmu obalu, pa provirio preko ruba. Jahači su se razvijali u strijelce.

Gurt je potjerao konja koritom, a potom ga privezao, uzeo pušku i sakrio se iza gromada.

Vidio je kako su se dva kanjona, što su pošla njegovim tragom, spustila u korito. Jedan je pokazao na trag kopita. Polako su pošli za njim.

– Sad bi bilo dosta – rekao je Gurt i stupio na otvoreno.

Onaj bliži posegnuo je za revolverom. Gurtova se puška trznula. Protivnikovo se tijelo presavilo i skljkalo.

Revolver drugoga već je bio izvan korica i ciljao je. On i Gurtova puška opalili su istodobno. Jahač se svalio iz sedla.

Konji su ustrašeno ustuknuli od dva ispružena tijela.

Gurt je otjerao konje i oprezno povirio preko ruba. Ugledao je Rancea i njegove ljude kako se iza okuke spuštaju u korito. Zadovoljno se nasmiješio.

– Dakle, to ste htjeli! Pritisnuti me s obadviju strana.

Sakrio se iza stijene i napunio pušku.

Jahači su se pojavili u gomili, iskrsnuvši iza okuke. Ugledali su dva mrtva tijela i zastali. Rance je prema njima potjerao konja. Miris krvi uznemirio je životinju.

Gurt je naglo skočio na noge.

– Svi vi, ni makac!

Naciljao je Ranceu ravno u prsa.

– Silazi – rekao je tiho – ili potegni.

Gurt je kutom oka opazio nekakvu kretnju i istoga trenutka začuo

pucanj. Rance je posegnuo za revolverom. Gurt je potegao otklonac.

Ranceov je konj zabacio glavu i tako čelom dočekao metak. Još dok je padao, Rance se uspio osloboditi stremenova i skočiti na noge.

Ruka mu je ponovo poletjela prema revolveru, no u tom je trenutku shvatio da Gurt upravo ubacuje novi metak u pušku. Okrenuo se i potrčao.

Gurtova je puška odašiljala za bjeguncem metak za metkom. Zrna su podizala oblačiće pijeska, a po koje se znalo i odbiti.

U tom su se trenutku oblačići prašine počeli dizati i oko Gurta, Gurt se bacio na tlo.

Bacivši se u sedlo iza Raoula, Rance se povukao s ostatkom svojih ljudi.

Kad su dovoljno odmaknuli, Rance se prebacio na konja jednoga od poginulih.

– Rance – rekao mu je Raoul Sanderson uspravivši se u sedlu – kad ne bude pametnijeg posla, nemam ništa protiv toga da malo natjeravamo skitnice i da ih usput i žigošemo.

Zagrabio je u duhanke i smotao cigaretu.

– Ali kad imamo izgleda da pokupimo valjanu stoku – doda – onda to ima prednost. Mislim da će biti bolje da krenemo prema Palo Duru.

Ostali su potvrdno kimnuli.

IV

Noću je zakišilo. Gurt je spavao sav prokisao.

Kad je konj zafrktao, Gurt otvorio oči.

Konj je zabacio glavu i ponovno glasno zafrktao, zatresavši cijelim tijelom.

– Netko je ili nešto u blizini – promrmljao je Gurt.

Promeškoljio se pod ceradom. Bio je sav promrzao i ukočen i nije mu se izlazilo ispod pokrivača.

– Možda netko vreba na mene – izgovorio je jedva čujno. – Pričekat ću da vidim što će biti.

Dohvatio je pušku i polako počeo pogledom pretraživati okoliš. Ništa. Nikoga.

– Čini se, sve je u redu – zaključio je i ponovno se pokrio ceradom.

– Osim toga, ova je kiša sprala sve tragove. Rance me ne bi mogao naći da me traži svijećom. Baš kao ni ja njega. Morat ćemo opet čekati da nas slučaj spoji.

* * *

Staza se izvijala i vijugala kroz ravnicu, prelazila preko presušenog potoka i vodila na uzvišicu.

Gurt je usporio konja, pa se pažljivo zagledao u stazu što je nasumično vijugala, no svejedno stalno išla prema istoku, gdje je nisko nad obzorom visjela blijeda plavičasta sumaglica.

– Približavamo se vrhu – rekao je konju, pa smotao cigaretu. – Ali sve što sada znam jest da moramo ići na sjever i nadati se da ćemo im negdje presjeći trag.

Protegao se i rana ga je ponovo zaboljela. To ga je podsjetilo na Annie i nježnu skrb koju mu je ukazala u kući svog oca.

Tada je, uspevši se na vrh, ugledao kola koja je vukao par mula u pratnji dva jahača. Jedan je od njih skrenuo ustranu čim je ugledao Gurta.

Na pušćanim je cijevima bljesnulo svjetlo i Gurt je podigao ruke u znak mira. Konj je uznemireno zatresao glavom.

– Mir, mir! – spustio mu je ruku na grivu i počekao. Mišići na leđima počeli su mu se zatezati kad je ugledao kako jedan od jahača opisuje krug i prilazi mu s boka.

Obojici su dugocijevke bile uperene u nebo.

Gurt se nervozno promeškoljio i okrenuo prema jednome od njih. Ovaj mu je prišao, s puškom spremnom, ali ne i uperenom. Kad mu je prišao bliže no što je potrebno za siguran pogodak, Gurt se opustio.

– Što je, momče, što tražiš? – upitao je jedan jahač.

Glas mu je bio hrapav i grub. Upravo mu je grgoljio u grlu.

– Samo gledam – odvrati Gurt.

– A zašto?

– Da tu nije tip koji se odaziva na ime Rance Oliver.

– Oliver? – glasno se nasmijao jahač, no onda se naglo prekinuo, nakrivio glavu i pažljivo se zagledao u Gurta.

Gurt je kimnuo.

– Da ti nisi taj koji se s njim zakačio?

– Taj sam glavom i bradom.

Gurt je vidio kako se kola i drugi jahač polako zaustavljaju.

Onaj prvi položio je ruke na jaku sedla.

– Što je to bilo s njim i Oliverom? – upitao je drugi jahač prišavši.

– Znaš priču o tome, čuli smo je na ranču »Matador«, kako je Rance Oliver ožigosao neku skitnicu? Evo ga pred tobom.

– O, proklet bio! Mislio sam da su brbljarije.

– I sad tražiš Rancea? – upitao je prvi jahač.

– Jeste li ga vidjeli?

– Nismo. Ovim putem sigurno ne bi ni pošao. S Ranceom je Raoul Sanderson, a taj je trgovao s Komancima i zna sve njihove staze. Pa zašto bi sad išao drugom?

– A gdje su te staze?

Novi mu je znanac sve objasnio. Uz malo poznavanja terena nije bilo teško pogoditi gdje će ga najvjerojatnije naći.

* * *

Gurt se izvio u sedlu da bi promotrio put kojim je prošao. Oko dubokih kanjona uzdizale su se litice u tom mršavom zelenilom prekrivenom planinskom predjelu.

U visini je visjela lagana izmaglica prašine i on se radoznalo u nju zagledao. Polako se valjala preko makije i krošanja.

– Konji – promrmeljao je – i to u trku. Kauboji to tako ne čine.

Pritegao je uzde i konja maknuo sa staze.

– Dolaze, i to brzo! – zaključio je.

Stazom je prilazilo stado konja, slijedeći konjanika na čelu. Izašli su iz zavijutka i u galopu usmjerili prema Gurtu. Ovaj je umirio konja koji je uplašeno zabacio glavu.

Čovjek na čelu opazio je Gurta, podigao pušku, pa okrenuvši se, doviknuo nešto konjaniku što je jahao na začelju.

Gurt je izvukao pušku.

– Ovo nije kauboj. Te su konje negdje ukrali!

Jahač je usporio. Dok su konji jurili mimo njega, podigao je pušku i opalio. Metak je zazvečao odbivši se od gromade.

Gurt je propeo konja i potjerao ga u zaklon drveća. Bacio se iz sedla i među patuljastim hrašćem po-

tražio zaštitu. Ubacio je metak u pušku i pažljivo nanišanio.

Jahač je, probijajući se kroz stado mustanga, pažljivo pretraživao drveće.

– Proklet bio – promrmeljao je Gurt – ne želim ga ubiti.

Umirio je cijev i pažljivo potegao otponac. Odjeknuo je pucanj.

Jahač je poskočio u sedlu. Rame mu se iskrivilo, a puška iskliznula iz ruke. Ipak se zadržao u stremenima dok mu je konj ustrašeno jurio, tražeći zaštitu među neosedlanim konjima.

Dok se prašina slijegala, Gurt je pogledom potražio ostale. Čuo se samo topot konja u bijegu, sve tiši i tiši, dok naposljetku nije preostalo samo zujanje kukaca na omari.

S grane ga je radoznalo gledala kukavica, nakrivivši glavu. Lišće se polako micalo na vjetru. Mir i tišina.

Polako se primakao stazi i oprezno provirio. U tom je času frknuo konj i nešto bljesnulo metalno. Metak što je došao istodobno s pucnjem zabio se u debelu granu tik do njegove glave.

Glava mu je poletjela dolje, a cijev puške gore. Još se nije ni umirila, a iz nje je izletio metak. I za njim odmah još dva.

Meci su rascijepili granje, uzdigli prašinu i izazvali bolni krik. Zatim se začuo zvonki pad puške i tupi, prigušeni pad tijela. Potom je ponovo zavladala tišina.

Odnekud se oglasila kukavica.

– Možda je to konac priče – promrmeljao je Gurt i polako se uspravio.

I tada, već opušten, najednom je osjetio kako se nešto miče. Munjevito se okrenuo.

Prema njemu je već jurio čovjek

s lovačkim nožem čija je duga oštrica bljesnula na suncu.

Kundak puške poletio je u širokom zamahu. Opisao je luk i sudario se s napadačevom glavom.

Nos mu se spljoštio, a krv u potocima potekla niz lice. Ipak je imao prisebnosti da odskoči od Gurta i izgubi se među drvećem.

Gurt je potrčao za njim, u trku potegavši kolt. Ali je čuo samo korake nekoga tko se udaljavao u trku.

– Nebesa! – promrmljao je. – Samo sam za dlaku izbjegao da me ne sredi.

Okrenuo se i podigao pušku što ju je bio ispustio.

Kundak je napukao, a cijev se iskrivila. Tužno je pogledao vjerno oružje i zavrtio glavom.

– Bez valjane puške mogu samo fućkati: ne mogu poći za Ranceom samo s revolverom. Naprosto ih je previše. Ali se kod ove ubijene dvojice možda nešto nađe.

Pušku prvog jahača slomila su kopita uplašenih mustanga. Puška drugoga bila je teško oružje, namijenjeno lovu na bizone, a ostala su još samo dva naboja.

– Bolje i to nego ništa – rekao je Gurt pokušavajući se utješiti.

Popeo se u sedlo i nastavio put.

* * *

Rance Oliver je podigao glavu kad je jedan od njegovih ljudi ušao u logorište i sjahao.

Dok je prilazio vatri, podigao je ruku prema licu. Košulja mu je bila poprskana krvlju.

– Ede, zaboga! – uskliknuo je Rance i naglo ustao. – Što je to bilo?

– Protuha koju si obilježio. Naletjeli smo ravno na njega.

– Gdje su ostali? Bili ste trojica! Gdje su Glen i Burt?

– Mrtvi. Vjerojatno mrtvi. Bar sam za Burta siguran.

– Mrtvi! – uzviknuo je Rance, a oči su mu iskočile od gnjeva. – A konji, gdje su konji?

– Pojma nemam. Možda planduju u kojem od kanjona.

– Bolje će ti biti da to odmah doznaš! Ta crkotina Goodnight već je odveo stoku. Njegovi konji bili su nam utješna nagrada, a sad ni njih nema!

Ed je samo slegnuo ramenima.

– Što zijaš? – zauriao je Rance.

– Ti si ih izgubio, ti ih i nađi!

– Ja? Raspalio me preko čela, vidiš kakav sam. Daj da me najprije malo slijepe.

– Neće te slijepiti ni vrag s crnim repom ako te ja raspalim.

Najednom se i Edu smračilo.

– Hajde, raspali ako imaš petlje! Nož je moj specijalitet, ali te mogu rascopati i revolverom.

I da bi svojim riječima dao težinu, izvadio je iz korica crnu, ulaštenu pištoljčinu.

Rance ga je pogledao zabezeknuto, a onda zavrtio glavom.

– Daj, spremi to, okani se budalaština.

Suzbio je ljutnju i polako mu okrenuo leđa.

Ed je spremio revolver, no čim je s njega maknuo ruku, Rance se naglo okrenuo s oružjem u ruci. Plamen je suknuo i cijev je poskočila. Ed se trznuo, a oči su mu se razrogačile od užasa.

Drugi ga je metak dohvatio kad je već padao presavivši se. Zatrzao je nogama i polako se opustio. Rance ga je motrio, mirno puneći revolver. Potom je spremio revolver u korice, prišao Edu, pa mu skinuo

pojas. Uhvatio ga je za čizmu i od-
vukao od vatre.

Sve su to gledala petorica ostalih
koji se za sve vrijeme nisu ni po-
maknuli.

— Što si naumio, Rance? — upi-
tao je Raoul Sanderson nakon po-
duže šutnje, sjedeći na sedlu i mota-
jući cigaretu.

— Nećemo se vratiti praznih ru-
ku, to je jedno — odvratio je Rance,
zastao kraj vatre i počeo vilicu.

— A drugo, ta je protuha negdje u
blizini, pa bi ga valjalo ščepati.

— Možda bismo se najprije mo-
rali pobrinuti za njega — oprezno
se Raoul ogledao. — Možda se ne-
kamo zavukao, pa vreba.

Rance je kimnuo.

— Nešto mi govori da bismo ga
još prije jutra mogli ščepati u mišo-
lovci.

* * *

Gurt je čučnuo kraj kržljivog dr-
veta i stao pažljivo motriti logori-
šte. Puna se mjesečina slijevala niz
padine, pa je mogao jasno vidjeti
kako se Rance i njegovi spremaju
na spavanje.

Ipak tu nešto nije bilo u redu.

— Vidim samo petoricu —
promrmlija je — a prije nego što je
zanoćilo bilo ih je šest.

Polako se uspravio i protegnuo.

Gurt se spustio niz strmu padinu
i zastao kraj konja. Ovaj je okrenuo
glavu, radoznalo promatrajući ka-
ko gazda skida ostruge.

— Budi dobar — potapšao ga je.

Prebacio je ostruge preko sedla,
popravio opasač i krenuo u noć.

Izbjegavajući jasnu mjesečinu,
krenuo je držeći se sjena drveća.
Spotakao se, zastao, pa pričekao.
Oslušnuo je. Konji su se meškoljili.
Jedan je zafrktao.

— Nije to zbog mene — prošap-
tao je jedva pomaknuvši usne. —
Nisam im još tako blizu da bi me
opazili.

Čučnuo je i zagledao se u stazu
pred sobom. Na povjetarcu se mi-
cala samo visoka trava što je okru-
živala obor.

Konji su se umirili. Gurt se us-
pravio i prišao bliže. Sklonio se za
drvo i stao promatrati sklepani ko-
ral.

— Zbog čega se tako ponašaju?
— upitao se.

Osjetio je kako su mu se napeli
mišići, a kap znoja kliznula mu niz
kičmu. Tišina ga je pritiskala. Ola-
bavio je kolt u koricama. Konji su
se odmaknuli od vrata obora.

— U nešto gledaju — promrsio je.

— Kojot? Ne! Kojot bi već navalio.
Onda je nekakvo gibanje kraj
vrata ponovno prenulo konje.

— Kao da netko spava. Šesti!

Gurt se uspravio i zagledao u žar
logorske vatre i usnulu petoricu.
Jedan od njih kao da nije imao mi-
ra. Digao se i sjeo, smotao cigaretu,
pa duboko uvukao dim.

Gurt je ponovno čučnuo i počeo
kao.

Nemirni se spavač uspravio i
protegnuo. Još je nekoliko puta po-
vukao dim, pa ostatak cigarete ba-
cio u vatru. Potom se vratio do svog
ležaja, pa navukao pokrivač preko
glave.

Hitro se ogledavši, Gurt je polako
krenuo prema koralu. Sve je vrije-
me onoga usnuloga držao na oku.
Ovaj je glasno hrkao. Zatim utih-
nuo, nešto promrmlija, pa se pre-
valio. Potom je ponovno uslijedilo
hrkanje. Bliže. Sve bliže. Gurt je
osjetio kak mu se vjetar igra rup-
cem.

Najednom se spavač uspravio. Gurt se sledio. Na trenutak je povjerovao da ga ovaj nije opazio, no onda se probuđeni zagrcnuo, pa naglo posegnuo za revolverom.

Gurt je bio brži. Revólver je planuo. Spavač je zavrištao i poletio prema vatri. Onako u posrtanju i mraku bio je vrlo nezgodna meta. Gurt je već nakon drugog metka prekinuo paljbu, svjestan toga da bi daljnja pucnjava bila samo rasipanje metaka.

Brzo se ubacio u koral i digao dvije najgornje motke. Konji su se uznemirili i počeli njištati.

— Konji! — začuo je Ranceov povik. — U koralu je!

U času kad su ljudi potrčali prema koralu, iz njega su u stampedu nagrnuli poplašeni konji. Kad su ih ugledali, okrenuli su se i odskočili ustranu. Jedan se spotaknuo i pao. Konji su ga obišli u širokom luku.

Jedan iz družbe bio je prespor u navlačenju čizama; konji koji su nagrnuli u logor, zatekli su ga još napola bosog. Zaurlao je i zamahao dekom, ali konji nisu imali kamo. Zamalo je njegov vrisak zamro pod kopitima divljih konja.

Gurt se ponovno sklonio za kržljivo drvo i opet stao motriti Ranceovo logorište.

— Sad je kasno — promrljao je. — Mogao sam ga ubiti, bio mi je tako blizu, a nisam. No, zato ću ga izbičevati, vezati i obilježiti.

Sumorno se nasmiješio.

— Kad mu to učinim, možda me pusti na miru — dodao je.

V

— Imali smo i ljepših izleta, zar ne? — zlovoljno je promrljao Raoul Sandarson i nakrivio glavu, promatrajući okoliš.

Rance mu je odgovorio još zlovoljnije:

— A tvoja mišolovka samo je nas klepnula po prstima.

— Kuš!

— Možda mi to i ne pada na um — odgovorio je Raoul tiho. — Možda sam došao do zaključka da ti nisi čovjek s kojim želim biti u društvu.

— A možda sam ja došao do zaključka da si predugo živio.

Rance je podigao pogled na Raoula. Glas mu je bio bezbojan, bezosjećajan, u njemu je nasilnost bila samo naznačena.

Raoul je izvadio duhankesu, pa izbjegavajući Ranceov pogled, počeo motati cigaretu.

— Još razmišljaš o odlasku?

— Ne — rekao je Raoul i pripalio cigaretu. — Samo sam glasno razmišljao o glupostima.

— Ima li još koga da se time bavi?

— Sada više nema natrag — rekao je jedan od jahača. — Zaboravimo to!

— Ta bi protuha mogla biti negdje u brdima — rekao je Raoul tiho.

— Možda čeka da nam popusti pažnja — izjasnio se onaj jahač.

— Možda — kimnuo je Rance. — Držite otvorene oči.

— Razmišljam što bih učinio na njegovu mjestu — rekao je Raoul.

— Dva kilometra pred nama jer rijeka strmih obala. Iza nje staza se uspinje preko hrpta. Iza toga su kilometri brisanog prostora.

— Mogao bi biti tamo i motriti nas.

— Jest. A ako ne, mogli bismo mi malo promotriti na njega.

Rance se okrenuo.

— Brade, podi naprijed u izvidnicu i čekaj nas na hrptu.

- Nisam baš siguran...
- Ja jesam. I ne volim raspravljanja.

* * *

Kad je začuo kako Bradov mustang usporava hod i zastaje, Gurt je čučnuo i priljubio se uz visoku obalu. Zatim se naglo odmaknuo i iskoračio.

Kad ga je Brad ugledao, s puškom za bizone, oči su mu se razrogačile od prepasti i užasa.

– Samo mirno! Ni makac! – rekao je Gurt. – Spusti se do rijeke i onda sjaši.

Brad je kimnuo i učinio kako mu je rečeno.

– Silazi!

Brad se nećkao.

– Ako misliš pobjeći, izbij to sebi iz glave. Otpirit ću te prije nego što i smočiš kopita.

Brad je sišao.

– Skidaj pojas i dobaci mi ga!

Brad je kimnuo i učinio kako mu je rečeno.

Gurt je dohvatio pojas i njime pokazao prema obali.

– Lezi na trbuh!

– Neću ti stvarati neprilike.

– Kladim se da nećeš. Čekaj da se poslužim tvojom puškom, a onda ćemo u miru i slozi pričekati tvoga gazdu.

Gurt se trznuo kad je začuo hrpavi zvuk Ranceova glasa.

– Brade sto vragova da te nosi! Gdje si, gade?

Kad je Brad podigao pogled, Gurt je odmahnuo glavom. Opet se začuo Ranceov glas:

– Rekao sam ti da odeš do hrpta! Ili si blesav?

– Morao sam odriješiti gaće – ponovio je Brad što mu je Gurt bio rekao.

– Požuri!

Gurt se pripremio.

– Jesi li vidio protuhu? – upitao je Rance.

– Sad ću ti reći – odvratio je Brad.

Gurt je kimnuo i stupio iz zaklona.

– McCall!

Ranceova je ruka poletjela prema revolveru.

– Samo naprijed! – rekao je Gurt. – Daj mi povoda!

Puška je bila uperena točno u Ranceova prsa. Ovaj je zastao, oklijevajući, pa odmaknuo ruke.

– Reci svojim da odbace oružje! Polako! Ako što pokušaju, možda i promaše. Ja neću.

Rance je kimnuo.

– Učinite kako kaže.

– Samo polako – upozorio ih je Gurt – ili ću nekoga rascopati kao lubenicu.

Svi su ga šutke poslušali.

– Bravo!

Rance je pogledao Gurta ravno u oči.

– Što namjeravaš s nama?

– Ako ne začepiš gubicu, mogao bih vas i pobiti, ali ne još – mahnuo je glavom. – Vas dvojica otarga: iz sedla, pa na čelo. Uzmite uže. Položite vašeg gazdu na trbuh i vežite ga.

Kad su bili gotovi, pokazao je na Raoula.

– Sad to isto i s ovim!

Raoul se nelagodno promeškolljio.

– Ne pokušavaj ništa! – zavrteo je prijekorno glavom. – U Ojo Riu valjda si vidio što sve znam i umijem s revolverom.

Da bi pojačao dojam svojih riječi, uperio je pušku u Raoula. Bila je to pogreška.

– Diha! – povikao je Rance i potjerao svog konja na Gurta.

Gurt se naglo okrenuo, no bilo je kasno. Konj ga je već bio udario i on se svalio i otkotrljao. Konj se sklonio da ga izbjegne. Gurt se zakotrljao u sjedeći položaj i smjesta podigao cijev. Odjeknuo je prasak.

Poskočio je na noge i ponovno opalio. Ponovno promašaj: metak je ovaj put udario u vrh sedla.

Ranceov je konj poskočio uz strmu obalu, no izgubio je oslonac, kliznuo natrag i prevalio se preko jahača.

Gurt se naglo okrenuo i zapucao na ostale koji su pokušali pobjeći. Raoul se svalio niz obalu dok su ostala dvojica poslušno digla ruke.

– Naprijed! U rijeku! Žurno! – naređivao je Gurt.

Dok su ovi ispred Gurta utrčavali u rijeku, on se okrenuo prema Ranceu i njegovu konju. Konj je bio ranjen i pokušavao se uspraviti na noge. Držeći onu dvojicu na nišanu, Gurt je krenuo prema Ranceu.

– Naprijed! – rekao je. – Nizvodno i bez zastajanja. Idemo.

Okrenuo se prema Ranceu. Ovaj je s mukom ustajao na noge.

– Dobro sam zapamtio užarenu puščanu cijev – rekao je Gurt osjećajući kako u njemu raste gnjev. – A sjećam se i podrezanih ušiju.

Zakoračio je prema Ranceu. Ovaj je posegnuo za puščanom cijevi. Gurt ju je izmakao i zabio mu je u trbuh.

– Ne!

Rance je poslušno odmaknuo ruke. Oči su mu se raskolačile od straha.

Gurt je povukao pušku, brzo je okrenuo i zamahnuo njome. Kundak je pogodio Rancea ravno u čelo.

Rance je zateturio, izgubio oslonac, pao i kliznuo među razbacane gromade. Pokušao je ustati. Gurt mu je u tome pomogao, zato da bi mu zabio šaku u bradu, zatim još jednom, te još jednom.

Rance se opustio i naprosto kliznuo niz gromadu, izgubivši svijest.

– Diži se! – zaurkao je Gurt, a mišići su mu bili napeti kao da će puknuti, tresao se od gnjeva. – Diži se, mrcino prokleta!

Rance je ležao nepomično.

Gurt se okrenuo jednome od zarobljenika.

– Pripremi mi konja. Idemo u malu šetnju.

* * *

Gurt se izvio u sedlu i bacio pogled na Rancea što je jahao iza njega. Ovaj se ljuljao, prateći smirene konjske korake, svezan kao vreća brašna.

Kad su izašli na visoravan, staza se proširila.

– Rance, čuješ li me?

– Nosi se dodavola!

– Rance, čemu tolika ljutnja? Napose kad te vodim sebi u goste. Na svoj ranč. Na to lijepo mjesto, kakvo je bilo prije nego što si ga ti spalio. Sjećaš li se?

Rance nije odgovorio.

– Ondje ću ti održati malu pouku.

Rance je prezrivo otrfknuo.

– Nemoj misliti da smo gotovi. Moji momci još postoje – rekao je.

– Ako dođu, spremno ću ih dočekati.

Gurt se okrenuo prema naprijed i ugledao kola u pratnji dva konjanika. Išli su na sjeveroistok.

– Čini se da ćemo imati društvo.

Jahači su se razdvojili i polako pošli prema njima.

Pomislio je kako mu se čine poznati, a onda ih je prepoznao i usta su mu se razvukla u široki smijeh. Bila su to ona dva lovca na bizonu.

Oni su mu domahnuli u udarili u galop.

– Što ti je to na teretnom konju?

– doviknuo je prvi od dvojice, prišao i glasno se nasmijao.

– Čast mi je predstaviti vam gospodina Rancea Olivera – odgovorio je Gurt svečano. – Vodim ga da posjeti moj spaljeni posjed. Želim da svojim očima vidi što je od svega ostalo.

– Stalan gost?

– Ne baš stalan, zato i zaslužuje poseban postupak. Temeljitu obradu bičem za volove.

Sugovornik se nasmijao.

Koliki bi dali zlato da mogu biti u tvojoj koži! S obzirom na Ranceov ugled, mnogi bi ti se rado pridružili.

Gurt je potvrdno kimnuo.

– Čovjek ovdje mora biti za sve sam svoj majstor. Čak za zakon.

– Trebalo bi da omasti konopac. Što ga ne objesiš o prvu granu? Zar nije dovoljno nakrao?

– Sve ću mu to oderati s guziće.

– Čuj, rančeri baš neće biti sretni ako ga pustiš.

– Ne dopada mi se misao da ga objesim samo zato što ti misliš da je konjokradica.

– Pa on je vodio bandu koja ti je uništila konje!

– To je istina i sada ću namiriti račune. Ali ga neću vješati zbog tuđih gubitaka. A znam kako to izgleda kad te Udruženje stočara države

Wyoming stavi na crnu listu, jer sam to i sam iskusio. Jedan se moj dobar prijatelj zanjihao kad je sasvim zakonito potjerao krdo.

– Dogodilo se to još nekolicini.

– S tim ja ne želim imati veze – odgovorio je Gurt odlučno. – Neka rančeri sami vješaju one za koje misle da ih treba objesiti. A Rance i ja napraviti ćemo kod mene malu zabavu. Dobro nam došao ako se želiš pridružiti.

– Neću – nasmijao se sugovornik. – Vučeš crnog vruga za rep, izazivaš pucnjavu do koje mi nije posebno stalo. Njegova bi se banda vrlo lako mogla pojaviti. A on će vrebati na tebe dok u njemu bude života.

– Možda si u pravu, ali sam tako odlučio.

* * *

Gurt je pritegao uzde kraj razvalina, skočio na zemlju i okrenuo se k Ranceu.

– Oprosti na neredu. Nisam očekivao goste.

Rance se prkosno nacerio:

– Učinio sam dobro djelo kad sam spalio taj svinjac. Iako je možda, s obzirom na stanovnika, bio i dobar.

Gurt ga je pogledao iskosa.

– Hoćeš li me ostaviti tako svezana? – upitao je Rance.

– Kad nema svinjca u koji bih te zatvorio, drugo mi ne preostaje.

– Igraš se, momče, igraš!

– Koliko opažam, svezan si ti, ne ja.

– Ja nisam sâm.

– Dobro mi došli tvoji prijatelji – odgovorio je Gurt i pokazao na dvije zaplijenjene vinčesterke. – Olova neće ni za koga ponestati.

Najest će ga se do mile volje. Silazi!

– Ovako svezan?
– To je tvoja stvar.
– Odriješi me!
– Znam ja tvoje ruke i znam što bi mi bilo kad bi me šćepale za grkljan.

– Pa kako da sidem?
– Ovako – odgovorio je Gurt, pa ga izbacio iz sedla.

– Idiote! Mogao si me ubiti! – zaur-lao je Rance kad je malo došao k sebi.

– To bi ti bio zgoditak. Ne, neću te ubiti!

– Ja tebe hoću!
– O tom potom. Imao si priliku.

Najednom se Rance čudesnom snagom propeo i krenuo glavom prema Gurtu, razjapivši usta da ga ugrize.

Gurt ga je zgrabio za kosu i opalio koljenom u čelo.

– Ubit ću te! – opet je navalio Rance.

Gurt ga je ponovo odbacio.
– Krvi ću se tvoje napiti! – zaur-lao je Rance.

Gurt ga je raspalio koljenom u zube.

– Reci kad ti bude dosta. Baš me zanima kome će prvome dodijati.

Rance je ušutio, kao da je napokon shvatio kamo vode ovakvi postupci i razgovori.

Gurt je dohvatio laso, pa jedan kraj vezao Ranceu za ruke, a drugi za jabuku sedla. Potjerao je konja. Rance je bolno zaur-lao, pokušao ustati, uspravio se, smiješno zaskakutao i ponovno se srušio u prašinu.

– Čudno neko dijete – rekao je Gurt posprdno. – Već tako naveli-

ko priča, a još nije ni prohodalo.

– Gurte...

– Znam, ubit ćeš me. Ako ti poslije moje obrade bude još do čega stalo.

Konj ga je odvukao do ograde korala i Gurt ga je čvrsto privezao. Zatim je izvadio lovački nož.

– Vidiš li ovo? Zderat ću ti košulju. Nemoj se mnogo micati jer bih te mogao porezati.

Ranceova je glava ponovno sunula prema Gurtu. Gurt ga je raspalio, tako da mu je glava odskočila ustranu.

– Kako brzo zaboravljamo! I vol bi već zapamtio što se smije, a što ne smije.

Rance mu je pokušao pljunuti u lice. Gurt ga je raspalio šakom.

– Možda ćeš me bez zubi teže moći pogoditi – objasnio je mirno Ranceu. – Svaka ti čast! Divim se tvojoj upornosti. Ali opet ti kažem, dodijati će ti prije nego meni.

Otkoračio je od Rancea, pažljivo promotrio obzor i kimnuo.

– Čini se da su te zaboravili. Od tvojih momaka ni traga ni glasa.

– Stići će, ne boj se.

– Ispunjeni ljubavlju prema šefu. Kad ja budem s tobom gotov, neka samo izvole doći na ostatke.

Prišao je Ranceu, stavio mu nož pod grlo i rasparao košulju. Zatim je to isto učinio i na leđima. Rance je bio privezan za dva stupa i moglo mu se prići s obadviju strana.

– Spustit ću se u sam pakao da te nađem.

– Čemu toliki trud? Bit ću ti ovdje, uvijek na usluzi.

Gurt je odsjekao komad lasa, pa ga podvostručio u dva metra dugački bič.

– Mene neće nitko bičevati!

– Misliš?

Gurt je potegao konopac i svom snagom raspalio Rancea po ledima. Rance je zaurao od bola i gnjeva, pa zaškrgutao zubima.

Zatim je Gurt zamahnuo još jednom, pa još i još. Onda je zastao da popravi konopac. Ranceova su leđa već bila oblivena krvlju.

– Rance, čuješ li me?

– Životinjo!

Konopac je zazviždao. S Ranceovih su leđa počeli otpadati komadići kože.

– Čemu takve riječi? – govorio je Gurt. Ja tebe ne vrijeđam.

Rance je počeo bolno urlati. Gurt je prema njemu gotovo osjetio samilost.

– Ovo ti je prijateljski savjet: kad budemo gotovi, gubi se iz ovoga kraja.

Konopac je ponovno zazviždao.

– I u nj se više ne vraćaj – dodao je Gurt. – Ukoliko ti nije baš jako stalo do ovakve masaže.

Još nekoliko udaraca, a onda je Gurt vidio kako je Ranceu klonula glava. Više nije imao snage ni za prkos ni za vrijeđanje. Čak ni za jaukanje.

– Mogao bih te i ubiti, ali mislim da bih te još mogao korisno upotrijebiti. Mogao bih te i obilježiti, ali sam meka srca, pa neću. No vidim li te ikada da se klatariš tu u blizini, srce bi mi moglo naglo otvrdnuti.

Presjekao mu je sponu. Rance se naprosto skljkao.

– Trebalo bi te ostaviti ovako da crkneš, ali neću. Znam da vjerojatno griješim, ali ću te ostaviti na životu. Uostalom, poslužiti ćeš mi kao mamac. Ti si nisi dovoljan. Želim se domoći i ostatka tvoje bande.

Rance je napola otvorio oči, pa ih ponovno sklopio.

– Možda i crkneš. Meni je svejedno.

Podigao je napola mrtvog Rancea, prebacio ga preko sedla i čvrsto ga svezao. Zatim je pokupio oružje, pa i sam skočio u sedlo.

Ponovno je pogledom prešao cijelo nebesko prostranstvo.

– Da mi je znati kamo su samo odlutali?

VI

Gurt je priškiljio pretražujući obzor. Oblak prašine na jugu pripadao je jednom od još malobrojnih preostalih krda bizona. Nezadovoljno je zavrtio glavom, ali je nastavio motriti.

Ranceu se vratila svijest.

– Gdje sam... gdje sam to?

– U paklu nisi, ali ti se isto piše.

– Prokletniče!

– Opet.

– Stani malo!

– Baš mi se jaše.

– Vode... – zavapio je. – Vode...

– Da ne kažeš da sam bez duše, strpi se još nekoliko kilometara.

Jahali su još neko vrijeme šutke, a onda se staza počela uspinjati. Tu je Gurt zastao.

– Sad ćeš se napiti, dabogda krepao!

Sjahao je čučnuo, i sputao noge Ranceovom konju. Ali kad je ustajao, na grlu je osjetio čelični stisak.

Ranceovi su mu se prsti zaboli u vrat. Kao da mu žele iščupati grljan.

Iako vezane, stiskale su ga poput škripca. Na tri prsta ispred sebe ugledao je Ranceovo lice, zgrčeno i izobličeno od mržnje.

Na trenutak je osjetio potpunu bespomoćnost. U glavi mu se smutilo. No onda je ruka sama pošla prema lovačkom nožu.

Pred očima mu se zamaglilo. Ko-

ljena su mu zaklecala. U glavi mu je zabljescalo. Posljednjim ostaci-
ma snage podigao je nož iznad sebe
i udario. Pa još jednom.

– Uuuuh...

Ranceov je stisak naglo popustio.

Gurt se istrkao i pao na koljena. Zateturao je, pokušavajući ponovno uspostaviti ravnotežu. Učinilo mu se da je prošla vječnost prije nego što se svijest ponovno razbistrila.

– Rance!

Rance je beživotno visio prebačen preko sedla. Konj se počeo nervozno micati. Gurt ga je dohvatio za uzde.

– Ovo ti je bilo veoma pametno – obratio se ranjenom Ranceu. – Mislio sam ti, dok budemo čekali, samo vezati ruke. Ali sad ću morati biti stroži.

Izbacio ga je iz sedla i prevalio na trbuh.

– Diži se! – rekao je i raspalio ga čizmom u stražnjicu.

– O nebesa, sav sam krvav. Zar me nećeš skrpiti?

– Hoću, baš onako kao što si i ti mene. Idemo! – rekao je Gurt i pokazao glavom prema maloj čistini.

Rance je ustao i poslušno pošao.

– Lezi! Na trbuh! – zapovijedio je Gurt i privezao ga ledima za stablo.

– Vode... – zavapio je Rance.

– Dobit ćeš. Ali ako onda ne začepiš gubicu, ja ću ti začepiti.

* * *

Gurt je sjedio u sjeni Ranceova konja i promatrao svog zarobljenika.

Onako raskrečen, izgledao je da spava. Dvije rane od noža povio mu je rupcem. Bičevanje mu je nanijelo mnogo više zla od noža.

Podigao je glavu i zagledao se onamo kamo je maločas iščeznula skupina jahača.

– Dakle, tu smo – pomislio je.

Pogled mu je skrenuo na stazu kojom će svakako doći.

U tom se trenutku na stazi doista pojavio osamljeni jahač.

– Gdje su ostali? – upita se Gurt i još jednom pogledom prešao obzor.

Osamljeni se jahač polako primicao.

Gurt je odmahnuo glavom.

– Ako je to jedan od Ranceovih, moram nešto smisliti – promrmljao je, pa se s obje puške sklonio se iza prirodnog prsobrana presušenog korita.

Jahač je mogao biti sedamsto do osamsto metara daleko. Usporio je i zaustavio se. Gurt je zabrinut zavrteo glavom. Gdje li su ostali?

U tom trenutku začuo je kotrljanje šljunka u presušenom koritu. Naglo se okrenuo i ugledao drugog konjanika kako mu se sa sjevera primiće u punom galopu.

Brzo je podigao pušku i opalio. Bila je to pogreška: tako je ostalima otkrio svoj položaj. Metak se odbio i ljutito zafijukao. Smjesta mu je odgovorio pucanj. Napadač je podigao pušku. Iz cijevi je suknuo plamen. – Polako, momče! – promrmljao je Gurt sebi u bradu. – Ne rasipaj metke. Pusti ga da pride.

Kad se napadač još malo primakao, Gurt je otvorio vatru. Konjanik mu je odgovorio istom mjerom.

Gurt je opet povukao otkonac. Kraj njega je udario metak i sasuo mu prašinu u lice. Ponovno je povukao. Trzaj. Ubacio je novi metak. Povukao obarač.

Jahač je pritegao uzde. Uhvatio

se za prsa, nagnuo preko jabuke i svalio iz sedla.

Gurt je ponovno usmjerio pogled na presušeno korito.

– Bila su još dvojica – promrsio je. – Dodavola, bila su još dvojica. Sigurno su i oni u koritu.

Odmaknuo je pogled s ranjenika i ponovno ga svrnuo naprijed. Odjednom je ugledao usamljenika što se približavao. Ovaj je podigao obje ruke i zamahao njima. U jednoj je bio bijeli rupčić.

Izvirio je i mahnio mu da pride. Zatim je polako izišao iz zaklona. Jednu je pušku položio do nogu, a drugu zadržao u rukama.

Konjanik se popeo do njega i pritegao uzde.

– Dobart ti dan. Ja sam Raoul Sanderson.

– To znam.

Raoul je mahnio glavom prema sputanom Ranceu.

– Misliš li ga ostaviti tako? – upitao je.

– Baš sam razmišljao o tome.

Rance je zastenjao:

– Zaboga, Raoule, vodi me odavde!

Raoul se nasmiješio.

– Ne znam, Rance. Ovaj momak drži najbolje karte u rukama, ali možda se uspijemo nagoditi.

– Da čujem – odvratio je Gurt sumnjičavo.

– Pokloni Ranceu život i mi ćemo tebi.

– Baš kao što si rekao, ja imam sve najbolje karte u rukama. – Možda – lukavo se nacao. – Ali ja imam džokera – drhtao je – okrenuo se i mahnio. – Zede, da te vidimo.

S druge se strane korita uspravio momak s puškom. Domahnio je Raoulu i ponovno čučnuo u grmlje.

– Pravi je majstor s tom puškom za precizno gađanje – rekao je Raoul, počeo se po bradi i turobno se nasmiješio. – Rekoh mu, kad sunce dodirne obzor, da ti ubije konja. A potom, ako te to ne uvjeri, i tebe.

Gurt je pogledao Raoula i kiselo se nacerio.

– Rekao bih da mi je rep u procijepu.

– I to u čvršćem nego što misliš. Okrenuo se u sedlu izviknuo:

– High Pockets!

Iz neke je udubine izronio još jedan i mahnio puškom.

– Taj ima topčinu za dvije ruke. Kalibar pedeset. To se zove unakrsna vatra – široko se Raoul nacerio. – Trijezno razmislivši, izgledi ti nisu nikakvi. Najpametnije bi ti bilo da uskočiš u sedlo i daš petama vjetra.

– Ne! – zauriao je Rance.

Gnjeвно se stao batrgati. Konopci su se zategli, ali su izdržali.

– Imaš ga u rukama! Dotuci ga! – vikao je.

– Ne bi to išlo. Drži me na nišanu, a prst mu je na otponcu.

– Dobro da se u nečemu slažemo – odvratio je Gurt. – Ali nešto mi govori da ti je još nešto na pameti.

– Razmišljam. Čak ako i ubiješ mene i Rancea, momci će te srediti.

– Pokupit ću se i otići.

– Nisu oni takvi.

– Ne bih bio baš siguran u to.

– Ne – nasmijao se Raoul i zatresao glavom. – Nježne su oni dušice. Naročito kad se uzme u obzir da Rance kod sebe drži svu našu lovu.

Gurt ga je pogledao ravno u zjenice. Oči su mu se skupile. Zatim je duboko uzdahnuo.

– Treba znati hrabro igrati. Ali

treba znati i kad treba položiti karte.

— Spusti pušku! — zapovijedio je Raoul.

* * *

Gurt je usporio konja i zastao kraj ruševina svoje kuće.

— Raoul ima soli u glavi — promrlija je — vjerojatno bi me pustio na miru. Ali s Ranceom je druga priča.

U sumračnom večernjem svjetlu počepirao je po zgarištu. Otvorio je skrovište.

— Trebat će mi novca za novu pušku i metke. Ovo nije konac priče. Ni za mene ni za Rancea.

* * *

Mike Wall i Barney Rail okrenuli su se leđima prema šanku da bi se zagledali u Raoula koji je upravo ušao. Samo im kimnuvši glavom, Raoul je prišao k šanku, uzeo čašu i bocu, pa krenuo prema stolu u kutu.

— Ne izgleda baš veoma sretan — rekao je Mike.

Pogledali su se i prišli njegovu stolu. Kotačići ostruga zagrebali su po drvenom podu.

— Kako ste se proveli?

Raoul je podigao pogled i namrštitio se.

— A tko ste vi, dodavola, da vas to toliko zanima?

— Mike Wall i Barnery Rail — rekao je Mike i pokazao na Barneya. — Razgovarali smo s Ranceom o tome da radimo za njega.

— Pričao mi je — rekao je Raoul i pokazao na stolce. — Uzmite čaše.

Barney se svalio na stolac, a Mike otišao do šanka.

— Bilo je neprilika? — upitao je Barney i stao motati cigaretu.

Raoul je kimnuo i zapiljio se u čašu viskija.

— Šest mrtvih, tri ranjena, a Rance izbičevan i izboden nožem.

Raoulom se licem prelio sjetni smiješak. Mike je odgovorio lukavim osmijehom.

— Možda bi netko drugi mogao uzeti stvar u svoje ruke.

— Ne — odmahnuo je Raoul glavom. — Da ga znaš koliko i ja, ne bi ti to nikad došlo na jezik. Ne! Čega se jednom dohvati, to nikad više ne ispušta. Osim toga, on jedini zna kome stoku treba prodati i kako.

— Dobro, može biti. Ali je spominjao i nekakvu protuhu McCalla.

— U tom grmu leži zec. To je taj koji nam stalno podmeće klipove. Gurt McCall.

Mike se zapiljio u čašu, a onda podigao pogled na Raoula.

— I mi s njim imamo nesredjenih računa.

— Možda. Ali morat ćete pričekati.

— Tko to veli?

— Ova dvojica iza vas.

Mike i Barney su se okrenuli i ugledali dva Ranceova čovjeka koji su neopazice ušli.

— Razumijem vaše želje, ali ćete se morate strpiti. Rance ne voli da mu itko kvari sitna zadovoljstva. On je prvi na redu, a vama što ostane.

— Kraj vas tolikih?

— Tako smo i mi mislili. I zato nas je danas samo toliko.

VII

Otresavši s hlača prašinu, Gurt je stupio na nogostup što je vodio prema salunu u Tascosi, gradiću u koji je krenuo da kupi novu vinčesterku. Kad je došao do njegovih vrata, okrenuo se i pažljivo promotrio uli-

cu. Osim nekog starca što se ljuljao pred vratima briačnice, nigdje nije bilo ni žive duše.

Gurnuo je vrata i počekao da mu se oči priviknu na tamu. Monotoni žamor glasova na trenutak je utihnuo. Na suprotnom su kraju šanka bila dvojica i još trojica za stolom. Sve su se glave okrenule prema njemu.

Barmen se zaputio prema njemu.

– Viski?

Gurt je jedva opazivo kimnuo i zatim se okrenuo prema onoj petorici. Tucnuo je kovanicom po pocinčanoj ploči šanka i, ne izbrojivši ga, pokupio vraćeni novac.

– Nov si u ovom kraju? – upitao ga je jedan od onih uz šank, a odjeća mu je govorila da je stočar.

Gurt je jedva kimnuo.

– Odakle?

– Malo južnije – rekao je Gurt, okrenuo se i pogledao ga u lice. – Ti si odovuda?

– Aha! Charlie Goodnight. Istočno odavde.

– Možda mi možeš nešto reći. Imao sam nezgodu. Stradala mi je vjetrenjača. Znaš li nekoga tko...

– Gdje?

– Imanje starog Abea Crossmana. Lani sam ga bio kupio.

Najednom je sa sugovornikova lica iščeznuo smiješak. Drugi se čovjek za šankom naglo ukočio.

– Ti bi onda mogao biti onaj koji se zakačio s Oliverom?

– Taj. Glavom i bradom.

Okrenuo im se licem i smaknuo šešir s čela.

– Budući da ne volim da u mene zure – rekao je – evo vam, pa se nagledajte, da smo s tim gotovi.

– No, no, živce u kanticu, nisam mislio ništa zla – pomirljivo je

Goodnight podigao ruke. – U to ime, jedno piće na moj račun.

– Kad je to bilo? – upitao je jedan od ljudi za stolom, naglo ustao i protegnuo noge.

– Prije više od tjedan dana.

– I još si tu?

– Kupio sam Abeov ranč, ali ne zato da odem već da ostanem.

– On misli drukčije.

– Misliti je govno znati.

– Ako te vidi, gotov si.

– Vidio me on već počesće.

– I?

– Okrenuo mi je leđa da ga pošteno izbičujem – široko se nacerio. – Pitaj ga neka ti pokaže brazde od dubokog oranja.

Goodnight se zagrcnuo. Barmen se uspravio, baš kao i svi ostali koji su se zagledali u Gurta.

Jedan se od ljudi za stolom nasmejao. Za njim su se u smijeh dali i ostali. Samo je jednome lice ostalo ozbiljno. Ustao je i prišao Gurtu.

– Imao si ga u šakama i nisi ga podigao na granu?

– Tako nekako. Za moje zadovoljstvo ono što sam učinio bilo je dovoljno.

– Nema ovdje čovjeka kojega nije opljačkao. I dogovor je bio, ako ga ikada uhvatimo, da odmah prebacimo uže preko grane.

– I ja bih to učinio da sam ga uhvatio na djelu.

– Takav je bio naš dogovor, pa ako i ti želiš ovdje uzgajati stoku...

– Naš dogovor nije bio baš takav – umiješao se Goodnight.

– Da, želim uzgajati stoku – odvrati Gurt – ali ne želim da mi itko soli pamet što ću i kako ću.

– Polako, momci – umiješao se Goodnight, njušeći svadu. – Čuvajte svoj gnjev za izbičevanoga. Bilo bi bolje da vas upoznam. Ovo je, Adam Hays, moj predradnik.

Gurt je nakrivio glavu i zagledao se u Adama. Preko lica mu je preletio lagani smiješak.

– Cheyenne, teritorij Wyoming?
– upita.

Adam je kimnuo, a zatim pogledao Goodnighta i objasnio mu:

– Gurt i ja sreli smo se jednoga dana u Cheyenneu. Ja sam išao na sjever, on na jug.

Goodnight je nastavio s predstavljanjem.

– Ovi za stolom, slijeva nadesno, to su Tom McAnnulty, Lonnie Hopwood i Tom Bugbee. McAnnulty je moj sjeverni susjed, Lonnie ima ranč odmah do »Matadora«, a Tom je nešto sklepaio sjeveroistočno odavde.

Lonnie Hopwood se nagnuo preko stola i zagledao Adamu u lice.

– Znaš li zašto se Gurt preselio na jug?

– To pitaj njega.

Lonnie se okrenuo prema Gurtu.

– Pričao sam s nekim stočarima iz Wyominga, pa su spomenuli i tvoje ime.

– Mogao sam i misliti – odvratio Gurt. – Pokušao sam ondje osnovati ranč, ali su mi našli kravu bez papira.

– Pa su te stavili na crnu listu?

– upitao je Goodnight.

Gurt je potvrdno kimnuo i odgovorio:

– Zato sam pošao na jug.

– Nije to loš način da se ljudi otarase kradljivaca stoke – rekao je Hopwood.

– I da objese nevine ljude. Kako se dogodilo mom prijatelju. Sve su krave bile pošteno kupljene, a ipak se zanjihao.

– Jesu li takve bile i tvoje? – upitao je Hopwood.

– Pitaj njih – odvratio je Gurt.

– Pitam tebe. I već ti unaprijed velim da nisam siguran da ću ti povjerovati.

– Baš me boli glava! – odgovorio je Gurt i slegnuo ramenima.

– Zgodne su te tvoje priče. Rance je tebe obilježio i ti si njega izbičevao. Tako ti pričaš, a koga je volja, neka povjeruje. Ali ono što ja znam jest to da je Abeov ranč izvanredno pogodan za skrivanje ukradene stoke.

Charlie Goodnight se okrenuo i pažljivo zagledao u Gurta. Tišinu je u sobi poremetilo lajanje psa na ulici.

Hopwood je gurnuo šešir prema zatiklju. Oči su mu izazivački pogledale Gurta.

Gurt je šutke raskopčao pojas s revolverom, pa ga smotao. Položio ga je na šank.

– Pripazite mi na ovo, molim vas – rekao je. – Gospodine Hopwood – uljudno je dodao, a oči su mu se suzile.

– Dobro – odvratio je ovaj, a dok su mu ležale na pojasu, ruke su mu trnule od želje da povuče.

Gurt je krenuo prema stolu, a Tom Bugbee je odgurnuo stolac i ustao.

Kad se ovaj udaljio od zida, Hopwoodu je nestao smiješak s lica.

– Pazi, ima revolver – upozorio je Goodnight. – Bez pucnjave, molim.

Gurt je nogom odbacio Bugbeejev stolac preko cijele sobe. Hopwoodove su se oči razgolačile od straha.

– Nitko me neće nazivati kradljivcem stoke – rekao je Gurt i osjetio kako mu u utrobi ključa gnjev. – A povučeš li taj revolver, nagurat ću ti ga u grlo.

Hopwood je malo odmaknuo stolac, pa raširio kaputić. Kad je polo-

žio ruku na dršku, osjetio je na zatiljku hladan vršak cijevi Adamovog revolvera.

— Gospodin Goodnight je rekao bez pucnjave — rekao je Adams, pa mu izvadio revolver iz korica, prezrivo ga pogledavši.

Posprdno se nasmiješio i spremio ga u džep.

Gurt je ispružio ruku prema rančeru. Ovome je čizma poletjela prema Gurtovim preponama. Gurt se izvio ustranu. Čizma mu je samo očešala bok. Uzmaknuvši, Gurt je izgubio ravnotežu i svalio se. Začuo je rančerove korake po drvenom podu. Naglo se zavrteo. Hopwood je zamahnuo nogom i promašio. To je bila prilika za njegovog protivnika.

Kad je bljesnula ostruga, Gurt ju je uhvatio i silovito povukao.

— Aaa!

Rančer se prevadio i zavaljao po podu.

Gurt je skočio na noge i bacio se na rančera. Desna mu je šaka žestoko udarila u njegovu vilicu. Hopwood je zauriao, odgurnuo ga nogama, dohvatio stolac za nogu i bacio ga prema Gurtu. Gurt se izmakao i stolac se rasuo tresnuvši o šank.

Za stolcem je smjesta pošao i Hopwood, iskoristivši trenutak protivnikove pometnje. Gurt je domalo osjetio tresak rančerove šake na svome licu. Zateturao je prema šanku, izgubio ravnotežu i pao na koljena.

Osjetio je žestok udarac nogom u trbuh. Pred očima mu se zamutilo i nije se dalo razbistriti.

Kad se slika ponovo izoštrila, ugledao je Hopwoodovu čizmu kako kreće u novi napad. Imao je ipak dovoljno vremena da joj rukama skrene putanju.

Čizma je žestoko udarila u masivni šank od hrastovine.

— Aaa! — zauriao je rančer.

Gurt ga je smjesta uhvatio za nogu i žestoko je zaokrenuo. Uz ponovljeni urlik bola, rančer se skljkao na pod.

Okrenuo se prema Gurtu i pokušao ustati. Gurt je, međutim, bio brži. Dohvatio ga je za kosu i silovito udario koljenom.

Rančeru je prsnula hrskavica i krv ga cijeloga oblila. No s krvlju je iz njega šiknuo i gnjev. Da ga malo smiri, Gurt ga je raspalio koljenom u čelo. I tako nekoliko puta.

Osjetio je na ramenima nečije ruke kako ga odvlače od žrtve. Koljena su mu klecala od napora uzbuđene borbe.

Lonnie Hopwood ležao je prevallen na bok, u lokvi vlastite krvi. Usne su mu bile rasječene, a lice sve izobličeno.

— Batine će zaboraviti — rekao je Goodnight — i ne moraš se plašiti osvete. Ali ti ne bih savjetovao da k njemu podeš potražiti posao.

Goodnight se glasno nasmijao i pokazao glavom prema stolu.

Tek što su sjeli, prišli su im McAnnulty i Bugbee.

— Charlie — rekao je Bugbee Goodnightu i pokazao glavom na Hopwooda. — Ovaj je došao sa trojicom svojih.

— Daj mi donesi onu moju vinčesterku — odgovorio je Goodnight svom predradniku.

— Nije to vaša tučnjava — usprotivio se Gurt kad je Adam izišao.

— Nije to nikakva tučnjava — odgovorio Bugbee. — Hoćemo samo Hopwoodu staviti na znanje što je i kako je. Nije on loš čovjek, samo mu pokatkad treba malo poduke.

— Dode mu s vremena na vrije-

me da pomisli kako je glavni, pa ga treba razuvjeriti – pojasnio je Goodnight u trenutku kad se Adam vratio s teškom vinčesterkom.

Gurt se pažljivo zagledao u novo novcato oružje.

– Čini mi se veća od drugih pušaka.

– Najnoviji model. Moćna stvarčica.

– O, nebesa, gdje si to nabavio?

– John Adair je moj partner. Bio je proljetos u samoj tvrtki.

– Nikad nisam tako nešto vidio, a da pravo velim, niti sam pomislio da ću vidjeti – široko se Gurt nasmiješio. – S ovim bi čovjek mogao smiriti i poveće društvanice.

– Okladio bih se da je tako – rekao je Goodnight i s ljubavlju potapšao kundak puške. – Ima dvanaest metaka, a s oslonca se može na devet stotina metara zatjerati šest metaka u šešir.

Gurt je tiho zviznuo.

– Gdje bih mogao nabaviti takvo nešto?

– Možda bismo se mogli pogoditi

– odgovorio je Goodnight.

Upravo u tom trenutku u salun su ušla trojica kauboja.

– Hopwoodovi – rekao je Bugbee i nelagodno se promeškoltio na stolcu.

Gurt ih je gledao kako prolaze Hopwoodovu stolu. Osjećao je da bi moglo biti gužve, a nije mu do toga ni najmanje stalo. Bolje bi bilo da se Goodnightovi ne upliću. Netko bi mogao i poginuti.

Visoki, mršavi kauboj, jedan od trojice što su stajali kraj Hopwooda, okrenuo se na peti i suočio s Gurtom i rančerima. Pojas mu je visio kao u čovjeka koji ga već dugo nosi, a korice revolvera stajale su baš onako kako nalažu pravila.

– Ovo je moja tučnjava – rekao je Gurt tiho. – Vi se ne uplićite.

– Tko je od vas skitnica? – upitao je kauboj.

Odmaknuo se od stola. Glas njegovih riječi jasno je odavao namjere.

Gurt je ustao i također se odmaknuo od stola. Kretao se varljivo usporeno. Jedini je zvuk dopirao od kotačića njegovih ostruga.

– Nije mi do toga da te ubijem – rekao je mirnim glasom – ali to mogu učiniti i učinit ću ako me na to natjeraš.

– Moje je da nastavim ondje gdje je Hopwood stao. A znam i što i kako treba s protuhama poput tebe.

Gurt ga je pogledao i duboko uzdahnuo.

– Kad si već navalio, povuci! – rekao je.

Kaubojevo je lice bilo u sjeni, tako da mu Gurt nije mogao vidjeti promjenu na njemu. Ali je zato vidio trzaj lakta i pomicanje ruke.

Gurt ga nije čekao. I njegova je ruka krenula istodobno. Odmaknuo je palac da smjesta dohvati kokot. Prsti su mu se obavili oko kundaka.

Kauboj je počeo izvlačiti oružje. Gurt je učinio isto.

Gurtov je kolt bio kraće cijevi i već se bio poravnavao s dugmetom na kaubojevoj košulji, a ovome je revolver tek izlazio iz korica.

Palac je otpustio kokot. Kaubojem se licem prelio izlaz zaprepaštenja.

Zrno je raznijelo dugme. Ispred Gurta je sunuo stup crnog dima i on je odskočio ustranu. Kauboj se zaljuljao i podigao revolver.

Drugi mu je metak raznio rame i zakrenuo ga. U nosnicama je zapekao prodoran miris baruta.

Kauboj je oteturio do prozora, naslonio se na zid i kliznuo na pod.

Gurt se okrenuo prema Hopwoodu i ostaloj dvojici njegovih kaubojja.

– Ne! – uzviknuo je Hopwood. – Tučnjava je gotova i konac!

– Gubite se sva trojica! – viknuo je Gurt.

– Moramo ponijeti i ovoga – odgovorio je Hopwood i pokazao na mrtvo tijelo.

– Pošaljite šerifa ili koga vas volja, ali se gubite – opet je dreknuo Gurt, osjećajući kako u njemu kipti bijes. – Samo mi se mičite s očiju! Hopwood ga je na trenutak pogledao u zjenice, a onda šutke kimnuo svojim.

* * *

– Nehotično samoubojstvo – rekao je gradski šerif, pa se okrenuo prema Charlieu Goodnightu i barmenu. – Vi ste sve vidjeli. Vjerujem da je bilo u samoobrani.

Obojica su potvrdno kimnuli, a Gurt je rekao:

– Zaista to nisam želio.

Kad je ovaj otišao, Charlie se obratio Gurtu: – Kao što rekoh, možda se možemo nagoditi.

– Da čujem.

– Potrebni su ti dijelovi za vjetrenjaču, a dobro bi ti došla i puška.

Gurt je potvrdno kimnuo.

– Jedan moj stari predradnik, Leigh Dyer, osnovao je ranč malo prema jugu. Čujem da mu je crkla vjetrenjača. Vjerujem da ima dijelova koji bi ti dobro došli.

– Najljepša hvala. A što bih ja mogao učiniti zauzvrat?

– I na to ćemo doći.

Adam se nasmiješio, pa svoj trojici natiočio viski.

– Baš si čvrsto zapeo za taj ranč?

– Kao ni za što drugo u životu.

– Vjetrenjača će ti biti u redu, tako ćeš imati vode za stoku.

– Bravo.

– A gdje ti je stoka?

– Mislim – nasmijao se Gurt – oko toga ću se još morati potruditi.

– Onda smo se dogovorili – rekao je Goodnight i gurnuo mu pušku preko stola, pa podigao čašu. – Postoje bar tri bande kradljivaca koje nam otimaju stoku.

– Među koje ubrajaš i "Olive-
ra"?

Charlie je potvrdno kimnuo.

– U cijeloj oblasti Lincoln, koja čini trećinu Novog Meksika, samo su jedan šerif i njegov pomoćnik. Većina bandi dolazi s tuđeg teritorija. Šerif ih ne može spriječiti, no budeš li ti sjedio na staroj stazi trgovaca s Indijancima, to bi ih moglo omesti.

– Moglo bi se reći.

– Dakle, meni su potrebne tvoje usluge, a tebi krave.

Gurt je nakrivio glavu i pažljivo se zagledao u Goodnighta.

– Banditi naše krave prodaju sitnim rančerima – nastavio je Charlie – južno od kanjona Yellow Houses i u Novom Meksiku. Otiđi i potraži ih! Ako ih zatekneš s našom stokom i vratiš je, dijelim s tobom popola sve što za mene dotjeraš.

– Ja bih na to pristao – rekao je Bugbee.

– Prije tri godine to je učinio rančer Childress – objasnio je Goodnight – i tako uspio vratiti lijepi dio svoje stoke. Ali ja za to nemam dovoljno ljudi.

– I ti misliš da bih ja to mogao?

– Goodnight je kimnuo.

– Sve čime ti mogu pomoći jest ova vinčesterka i četiri stotine metaka.

– Hoćeš li da izvedem prepad?

– Ne, o tome nisam rekao ništa. Rekao sam samo, nađeš li moju pokradenu stoku i vratiš li je, polovica je odmah tvoja.

– Ali ako izvedem prepad, nećeš imati ništa protiv toga?

– O tome nisam ništa rekao. Ti si pametan momak, pa ćeš znati.

– U to ime – rekao je Gurt i podigao čašu.

Uživajući u viskiju, Gurt se doko- no zagledao u barmena. Ovaj se besposleno bio naslonio na šank rukama da bi mu na njih domalo pala i glava. Onda se na vratima pokazao nekakav pridošlica u skit- ničkim prnjama i barmen se smje- sta prihvatio posla.

– Ovaj mi se čini poznat – po- mislio je Gurt, dok je došljak prilaz- io šanku. – Negdje sam vidio taj nos i tu kretnju ramenima.

Dok je zurio, barmen je pridošlici rekao nešto tihim glasom i predao mu nekakav papirić. Ovaj se okre- nuo od šanka i izašao, tobože nena- metljivo skrivajući lice.

– Oliver! – najednom je usklik- nuo Gurt i skočio na noge, pa se okrenuo k rančerima. – To je je- dan od Oliverovih ljudi!

Adam je skočio, pa istrčao na uli- cu, a za njim i Gurt i rančeri. Podi- gao je revolver i nanišanio upravo u trenutku kad je došljak odvezao konja.

Gurt je potrčao prema došljaku koji se hitro ubacio u sedlo. Konj je poskočio i Adam zapucao. Bjegu-

nac se nagnuo preko jabuke i tako izbjegao siguran pogodak.

Gurt se bacio prema Oliverovom čovjeku i uhvatio ga za pojas s re- volverom. Žestoko je potegnuo u trenutku kad se uplašeni konj po- novo propeo, i to je bilo dovoljno da padne u prašinu, prignječen cijel- om težinom bjegunca.

U trenutku kad je Adam u obore- noga uperio kolt, Gurt ga je već bio razoružao.

Goodnight je dokaskao preko uli- ce s vinčesterkom u ruci. Kad je ugledao široku cijev, bjegunac je iz- gubio svaku volju za gluposti.

– Veliš da je ovaj jedan od Olive- rovih? – upitao je Charlie.

– Njegova je zamisao bila da mi Rance podreže uši.

Oliverov čovjek je odlučno od- mahnio glavom.

– Ne! Upravo sam dojahao iz Dodgea.

– Evo nam i šerifa – rekao je Adam – pa ćeš njemu reći sve što imaš kazati.

Šerif je usporio korak, pa stao.

– Što je to bilo?

– Čini se da je jedan od Olivero- vih.

– Dobro. Vodim ga na mali raz- govor.

– Ne – odlučno je Goodnight od- mahnio glavom. – Rekao si da protiv krađe stoke ne možeš baš ni- šta. Nema, dakle, nikakvog razloga da s njim pričaš.

– U ovom sam gradu ja zakon.

– Sasvim tako! Ali on nije prekr- šio nikakav tvoj zakon i zato nema razloga da s njim pričaš – rekao je Goodnight i okrenuo se k Ada- mu. – Idi i, malo prošeći sa šeri- fom, dok mi popričamo s ovim.

– Šerife – rekao je Adam i uhvatio ga pod ruku – hajdmo po-

piti po jedan viski na moj račun.

Gurt je gurnuo ruku u džep Oliverovog čovjeka.

– Ne stvaraj probleme i budi dobar, da ja ne postanem zao. Što mi, priznajem, ne bi baš veoma teško palo. Gurt je pokazao svima komadić presavijenog papira što ga je bio izvukao.

– Čujte – počeo se braniti Oliverov čovjek – ja sam samo izvršio naređenje. I nemam pojma što piše na papiru.

– Ja ću ti reći.

– Morate mi vjerovati!

– Vidite sad ovo – rekao je Gurt i pružio papirić rančerima.

– Znakovi stoke na jednoj strani i datumi na drugoj! – uskliknuo je Goodnight.

– Govori li vam to štogod?

– Ovaj tu datum uz moj znak – upleo se Bugbee. – To je datum kad sam naumio kupiti stoku, pa krenuti na sjever!

– Rančer s još nekoliko momaka mogao bi naprosto doći i probrati što mu se svidi.

– S mojim datumom – rekao je Goodnight – ista je priča.

Okrenuo se k Oliverovom čovjeku.

– Kamo si pošao s tim? – upitao ga je.

– Možda Hopwoodova zamisao uopće nije bila loša – mirno je predložio Bugbee.

– Ne volim vješanja – obrecnuo se Charlie i oštro pogledao Bugbeea.

– Ne volim ni ja – odgovorio je ovaj – ali što se može kad se mora.

– Čujte, da ga malo izbičujemo, onako, na Gurtov način? – umiješa se u razgovor i McAnnulty.

Nije bilo vremena za odgovor.

Uhapšenik je strelovito poletio prema Bugbeeu i u trenutku mu izvadio revolver iz korica.

Bez riječi svi su polako podigli ruke.

– A što velite na moj prijedlog? Da me naprosto pustite da odem?

– upitao je i mahnuo glavom prema Gurtu. – Daj mi konja!

– A što veliš na moj prijedlog? Da baciš taj revolver ili si mrtav?

Adam je ostavio šerifa u salunu i, shvativši što se zbiva, neopazice se prikrao s izvučenim revolverom.

Oliverov čovjek se naglo okrenuo prema Adamu. Ovome je poskočio revolver izbacivši pramen bijelog dima. Uhapšenikova su se usta rastvorila od zaprepaštenja. Nakašljao se i počeo podizati revolver. Drugi Adamov metak raznio mu je grlo.

– Oliverov čovjek se skljkao, zabacivši glavu.

Kad se dim razišao i ljudi se oporavili od iznenađenja, Gurt je rekao:

– Na nekoga smo ipak zaboravili.

Svi su ga pogledali upitno.

– Barmen. Ako je još u salunu.

Razumije se da ga nije bilo. Kraj šanka je bio jedan jedini gost i nestrpljivo kuckao srebrnim dolarom po pocinčanoj ploči.

– Čudan neki tip – rekao je. – Čim je začuo pucnjavu, odjurio je kao da je vrag ušao u njega.

Gurt je duboko uzdahnuo i okrenuo se prema Goodnightu.

– Uzet ću vinčesterku – rekao je. – Idem potražiti tog lopova. A možda i Rancea.

VIII

Kad je ugledao mladog i nasmiješenog kauboja kako mu dolazi usu-

sret, Gurt je usporio konja i odgovorio mu podjednako širokim smiješkom.

– Prema Tascosi, prijane? – upita.

– Aha! Kako je ondje? Ima kakve neprilike?

Gurt se grleno nasmijao i rekao:

– Cijelo brdo. A jedan od onih koji su je zakuhali baš mi je zbrisao ispred nosa. Jesi li vidio koga?

– Sreo sam jedno trojicu, četvoricu.

– Ovaj je malo bucmast. Barmen.

– A, taj! Bježao je kao mačak kad mu privežu limenku za rep. A ti – mahnulo je glavom prema vinčesterki – imaš s njim ozbiljne razgovore?

– I preozbiljne – odgovorio je Gurt i udario kasom.

Barmen se, dakle, grdno uplašio. Ali to ipak ne znači da neće pokušati negdje namjestiti busiju.

Kad se nakon sat jahanja popeo na jednu uzvišicu, preko staze je pretrčala antilopa. Sokol je kružio iznad visoke prerijske trave.

Dva su se kojota približila presušenom koritu, onjušila zrak, zastala neodlučno, pogledala se kao da se dogovaraju, pa onda brzo šmugнула.

Gurt je usporio konja i zagledao se u presušeni potok.

– Netko je ili nešto tamo dolje – promrmjao je u bradu.

Okrenuo se u sedlu i pogledao stazu kojom je bio došao.

– Rekao bih da sam to korito jednom već bio prešao.

Okrenuo je konja i vratio se. Otkrio je da je imao pravo.

Ušao je u sasušeno korito, sjahao i skinuo vinčesterku. Ubacio je metak u cijev i za uzdu poveo konja šljunčanim dnom.

Barmena je ugledao čim je zašao za zavijutak. Bio se priljubio uz strmu obalu, sav napet. Izgledao je smiješan, tako smiješan da bi se Gurt zacijelo nasmijao da mu je bilo do smijeha.

Prebacio je uzde preko ruke, nanišanio i opalio. Metak je uzvitlao prašinu iznad barmenove glave.

Dok se dim razilazio, Gurt je u cijev ubacio drugi metak. BjeGUNAC je skočio kao oparen i potrčao prema konju. Zaustavio ga je zrno što mu je pred nogama podiglo pregršt šljunka. Napkon shvativši da nema nikakva izgleda, naglo je stao i polako podigao ruke.

– Da se nisi pomakao! – vikne Gurt.

Prišao mu je i gurnuo vrh cijevi u trbuh. Jednom mu je kretnjom raskopčao pojas s revolverom.

– Gluplje busije nisam vidio u životu. Tamo! – mahnulo je Gurt glavom prema zidu. – S kime imam čast govoriti?

– Alex.

– Dobro, Alexe, popričajmo malo.

– Dobro – odgovorio je ovaj i duboko uzdahnuo, a ruke su mu se tresle od straha. – Ali mi prije reci zašto si na mene zapucao čim sam malo prilegao.

– Ne pravi se blesav. I ti i ja dobro znamo zašto sam pripucao i zašto sam ovdje.

– Ne, ja ne znam. Pošao sam prijatelju u goste i ne znam zašto si me napao – trudio se barmen da mu glas zazvuči gnjevno.

Gurt je prišao Alexovom konju, uzeo s njega laso i lagano pucnuo. Zvuk nije bio glasan, ali je Alex ipak uplašeno poskočio.

– Dao si ceduljicu onom Oliverovom čovjeku.

Alex je odmahnuo glavom.

– Za koga je bila?

– O tome pojma.... – zaustio je, ali najednom mu je glas zamro.

Gurt je udario konopcem po nogavici.

– Dakle?

– Ja...

Konopac je zviznuo kroz zrak.

– Milost! – naglo je zavapio barmen. – Rance Oliver, za njega je to bilo – rekao je, a onda naglo stavio dlan na usta. – Ubit će me zbog ovoga.

– Neće ako odmagliš za Denver i pobrineš se da ne ostaviš traga.

– Znači li to – upitao je Alex glasom punim nade – da mogu...

– mahnulo je rukom prema obzoru.

– Još malo. Je li Rance u pohodu?

Alexove su se oči razrogačile.

– Rekao sam ti što sam znao. Mogu li sada... otići?

– Odgovori mi još na ovo!

Barmen je duboko uzdahnulo i u nedoumici zavrtio glavom.

– Tamo je, iza brda.

– Dalje.

– Onaj je tip bio jedan od Ranceovih, a u Tascosu ga je poslao radi dodatnih obavijesti. Drago mi je što nisam bio blizu kad ga je pogodio metak – slabašno se nasmijeo.

– Hoće li Oliver proći kroz kanjon Palo Duro?

– Nije ništa rekao, ali vjerojatno hoće.

– Dobro. Na konja, pa u Denver! I ne razmišljaj o povratku.

– Budi siguran da neću.

* * *

Kanjon Palo Duro bio je velika gudura napola zatrpana golemim

kamenim gromadama. I konju i čovjeku bilo se teško probijati kroz takav kraj.

– Vjerojatno su negdje niže u kanjonu – promrmljao je Gurt. – Pogotovu ako su se pozabavili stokom s »Matadora«. Rance, međutim, ne bi bio tako glup da ovdje ne postavi kakvog stražara.

Najednom je opazio neku kretanju. Pritegao je uzde i osjetio kako mu se na vratu dižu dlačice. Podigao je vinčesterku i uspravio se u sedlu.

Nekakva se sjena pomakla i on više nije bio siguran je li to zaista bio čovjek ili mu se samo pričinilo. U drugoj bi zgodi ispalio metak, ali se sada nije usudio.

– Dodavola – prošaptao je – kroz ovo se kamenje zvuk pronosi kao kroz mjedenu cijev.

Posve se umirio i naćulio uši. Izdaleka su doprli povici kauboja i jedva čujan topot. Zaklonio se iza kamene izbočine. Najprije je ugledao prašinu, a nedugo zatim i konje. Dotjerali su ih do male zaravni i tu ih zaustavili.

– Očito želi da se malo odmori prije nego što krenu kroz sve pogibljivi kanjon – promrmljao je. – Do jutra sam, dakle, miran. Ali bolje da mu se maknem s puta. Mogao bi nekoga poslati u izvidnicu.

* * *

U prvi osvit zore Gurt je već bio u kanjonu, na njegovom najkritičnijem suženom dijelu. Sakrio se iza kamenih gromada i počeka.

Zatim ih je začuo kako dolaze, topot njihovih kopita. Onda se začula i njiska i frktanje konja.

Čovjek koji je jahao ispred njih, u izvidnici, bio se sav šćućurio u sedlu, smrznut od jutarnje hladnoće.

Krenuo je kroz suženi dio kanjona. Mustanzi su išli odmah iza njega. Kad se okrenuo da ih pogleda, Gurt je mamuznuo konja i dograbio razbojnika za ovratnik. Propeo je konja i tako ga bacio na tlo.

Ispružen na zemlji, samo je tupo, ne snalazeći se, gledao kako konji u tutnju prolaze mimo njega. Zatim je podigao pogled i ugledao uperen revolver.

Zatresao je glavom kao da želi otjerati nezgodnu prikazu.

– Diži se i okreni mi leđa! – zapovjedio je Gurt.

Još uvijek potpuno ne shvaćajući, čovjek je učinio kako mu je bilo rečeno.

Gurt mu je prišao i razoružao ga. Revolver je zazveckao nestavši u pukotinama između gromada.

– Sad lijepo sjedni i ne miči se, ako ti je život mio.

Zatim se Gurt okrenuo prema konjima što su jurili kroz uski procijep. Znao je da mora djelovati brzo. Pogledao je uhapšenika. U sredini su sigurno još dvojica, pa mora najprije srediti njih.

Uplašivši se suženog dijela kanjona, konji su se počeli nabijati. Gurt je uskočio u sedlo i potjerao konja prema procijepu.

– Diha! – zavikao je, razmahao se rukama i počeo iz revolvera puhati u zrak.

Konji su ustuknuli, pa obuzeti panikom, okrenuli se i udarali u bezglavi bijeg.

Gurt je mamuznuo konja, te u galopu pojurio za odbjeglom krdom.

XI

Jednolična škripa vjetrenjače poremetila je Gurtu san. Ipak, kad je sa sebe zbacio navošteno platno,

sunčev je krug već izranjao iz obzora.

– Već je kasno – promrmlijao je. Zastenjao je uvlačeći noge u krute čizme. Njegovo je gibanje razbudilo i mustange.

Ustao je i protegnuo se. Lijepo je bilo ponovno biti na svojem. Uz svoje, pošteno stečene konje i vjetrenjaču što je radila.

– S Ranceom danas vjerojatno neće biti muke – promrmlijao je.

Ali kad se popeo na platformu vjetrenjače, promijenio je mišljenje.

Stazom se primicala nekakva točka koja se polako pretvorila u grupu konjanika.

Brzo je spuznuo niz ljestve, uzeo deke, pušku i opremu, te se zaklonio u plitko korito presušenog potoka. Sada je već bilo jasno da mu ususret dolaze četvorica.

Kad su prišli, izišao je iz zaklona, držeći spremnu pušku.

Bili su to Hopwood i njegovi.

– Ne morate bliže – rekao je Gurt i oslonio pušku o bok.

– Želio bih razgovarati.

– Govori.

– Ne mislim vikati – odgovorio je Hopwood i mamuznuo konja.

Vinčesterka se podigla i poravnala nišan s njegovim trbuhom. Hopwood je pritegnuo uzde.

– Reci svojim da se odmaknu.

– Čemu? Došao sam u miru.

– Onda neka se odmaknu ako želiš u miru i otići. Metak je u cijevi i kalibar je dovoljan da im na kilometar pročisti crijeva.

– Čuli ste ga – rekao je Hopwood okrenuvši se k svojim.

– A ti lijepo skini pojas i okači ga o sedlo – dalje je naređivao Gurt.

– Čemu tolika sumnjičavost?

– Ne znam. No znam da sam samo zahvaljujući njoj još živ.

Hopwood je zlovoljno uzdahnuo, no ipak je poslušao.

– Ako misliš da je to zbog one tučnjave...

– Ostavi te priče. Da čujem zbog čega si došao.

– Slušaj me, momče. Charlie Goodnight mi jučer reče da si naučio ostati.

– Moglo bi se tako reći. Bacalo me od nemila do nedraga, od Teksasa do Wyominga i natrag, snijezi su me tukli i tanad bušila, pa sad velim, dosta je, tu sam stao, tu ću i ostati. Neka lutaju drugi.

Hopwoodov se pogled smekšao.

– Počinjem ti vjerovati – rekao je, počeo se po bradi i dodao: – Charlie mi reče da ti je ponudio polovicu krava što ih uspiješ preoteti.

Gurt je kimnuo.

– Ja ti nudim to isto – rekao je Hopwood.

– Bez suvišnih pitanja?

– Dok za njih ne budem imao razloga. Ali ako budem, reći ću ti to u lice.

– Pošteno.

– Moram te još na nešto upozoriti. Neki od mojih nisu baš sretni što si otpirio Johna Loweja, onog kauboja u salunu.

– Sam je tražio.

– Znam, ali to su Teksašani, a oni baš nisu skloni praštanju.

– Reci im da sam i ja iz istog kraja. Ako im je do svade, stojim im na usluzi.

– To su grdne svadalice i vrag bi ga znao što će učiniti. Ja sam te upozorio, a ti kako te volja.

Ispružio je ruku. Kad je i Gurt ispružio svoju, čvrsto ju je stresao, utvrđujući tako i dogovor i prijateljstvo.

Sam Gilliam je zaustavio konja. Domahnuo je Gurtu, bacio se iz sedla i privežao konja za stup ograde.

– Kakva sreća da te vidim – rekao mu je Gurt, iskreno obradovan.

– Da odmah prijedem na stvar – odgovorio mu je Sam. – Annie bi te voljela vidjeti na nedjeljnom ručku. Obećao sam joj da ću te upitati.

Okrenuo se prema koralu. Izgledao je zabrinuto.

– Ovi su konji, čini mi se, krasni – počeo se po neizbrijanoj bradi.

– Zaradio sam ih na dobroj trgovini.

– Trgovini?

– Rance je meni digao moje, ja njemu njegove: sad smo poravnali račune.

Sam se iznebuha nasmijao.

– Rance! Svaka čast! Ali čisto sumnjam da će mu se to dopasti.

– Utoliko gore po njega. Morat ću ga ponovno upozoriti da me ostavi na miru.

Sam se naslonio na ogradu i zagledao u konje.

– Svašta se priča.

– Da čujem.

– Kažu da možda namjeravaš upasti u Novi Meksiko, onako kako je to prije koju godinu učinio Childress.

– Ne, ne tako! Ako bi kod koga našao svoju kravu, Childress bi je naprosto pokupio. Od rančera koji su ih platili novcem. Ako Goodnight misli da ću i ja tako, onda očito misli krivo.

Drago mi je to čuti.

– Uzet ću ih samo od Rancea, ni od koga drugoga.

– Bravo! Ali ima tu još nešto što me muči.

– Da čujem.

– Annie.

– Što je s njom?

– Brine me.

– Zbog čega?

– Zbog tebe.

Gurt ga je začuđeno pogledao.

– Eto, mlada djevojka. Znaš kako je.

– I sad se od mene očekuje da joj počnem udvarati.

Sam se nelagodno promeškolio.

– Zaboga... mislim... Ako si me krivo shvatio...

Gurt je prasnuo u grleni smijeh.

– Recimo da bi, po redu stvari, zamisao morala poteći od mene. Recimo da sam razmišljao o tome, ali nisam znao odakle da počnem – rekao je i muški ga udario po ramenu. – Ali molim, nitko nije ništa rekao.

Sam je čučuno do vatre, smotao cigaretu i upalio je. Krajevi su mu usana sretno zatitrali, a Gurt se učinio da ništa ne opaža.

– A te priče o meni... iz kojeg su izvora?

– Lutalice i lovci na bizone, ali najviše Amos Delvin. Ima ranč nekih deset kilometara od mene.

– Nekakvog sam Delvina sreo, ima tome nekoliko godina, u Dodgeu.

– Dva mu momka lutaju po svijetu. Mogao bi biti jedan od njih.

– Je li Amos možda naćuo da Rance sprema napad?

– Naćuo je samo to da Rance leži u postelji zbog nekakve upale za koju ima zahvaliti nepoznatom dobrotvoru koji mu je išarao leđa.

Gurt se nasmijao i rekao:

– U krevetu mu je baš dobro. Bo-

lje bi bilo i za njega i za nas da u njemu ostane poduže.

Sam se nasmiješio i objasnio:

– Zato je posao nastavio Raoul Sanderson, a Ranceu su se sada pridružila još dva nova. Iz Wyominga.

Gurt je podigao pogled.

– Znaš li ih?

– Amos ih ne zna, no čini se da si mi ti stao na žulj.

– Toga sam se i bojao. Ako te zanima cijela prića, mogli bi to biti Wall i Rail iz ljupkog društvanca koje me htjelo objesiti. Kako se oko toga nismo mogli nikako suglasiti, došlo je do nezgodnog rječkanja u kojem je jedan od njihovih momaka ostao bez glave.

– Htjeli su te objesiti? Zbog čega?

– Zato što sam imao vlastite kra-ve.

– Ostavimo to! Dodeš li u nedjelju?

Gurt se namršćio.

– Što je bilo?

– Bojim se za konje. Ne mogu ih ostaviti same – odgovorio je, no onda je odmahnuo rukom. – Po-vest ću sa sobom bar nekoliko.

Desetak kilometara od Lincolna, na cesti prema Fort Sumneru, Jose Perez je izgradio svoj brlog od saluna i osnovao obitelj. On se brinuo za viski, njegove djevojke za sreću posjetilaca, pa je novac najprije kapao, a onda i potekao. Na spomen njegova imena susjedi bi pljunuli – njega to, međutim, nije mnogo diralo, sve dok nije štetilo poslovima.

Kad su pred salun dojahali Mike Wall i Barney Rail, Jose se sretno nasmiješio i stao za šank da ih što spremnije doćeka.

Mike je sjahao i pogledom prešao

preko vrhunca brežuljaka što su ih okruživali. Oči su mu se zaustavile na dvojici jahača i planule ljutnjom.

– Mike, već mi je pomalo dosta ove dvojice što nas neprestano slijede.

– Po ponašanju mogli bi biti još balavci. Ali imam jednu zamisao. Možda ih se možemo otarasiti i usput se dočepati McCalla.

– Bravo! – uzviknuo je Barney, pogledao dvojicu jahača i pljunuo. – Što si smislio?

– Podimo u pustoš, sačekajmo ih i smaknimo!

– A što ćemo s Gurtom?

– Lijepo ćemo ga potražiti, vezati ga za vjetrenjaču, a njegove konje odvesti Ranceu. Reći ćemo mu da je Gurt ubio onu dvojicu u borbi.

Barney se radosno nasmijao.

– Ovo mi se sviđa.

– Hajdemo, u to ime, da popijemo, po jedan ljuti!

Sam Gilliam se protegnuo, pa skočio sa stolca i pošao prema Gurtu koji je upravo dojahao pred kuću.

– Upravo na doručak! – rekao je.

Annie je uputila Gurtu munjeviti smiješak, pa nestala u kući. Gurt je pogledao u vrata kroz koja se bila izgubila, kao da se pita da li da pođe za njom.

– Prošao je ovuda predradnik Leigha Dyera. Veli mi da ti gazda želi ponuditi isto što i Goodnight – započeo je sam.

– Polovicu.

– Poslovi ti, kao što vidim, napreduju – srdačno je sam potapšao Gurta po ramenu.

– Nadam se, jer sad treba misliti i na budućnost – odgovorio je Gurt značajno.

Sam je shvatio točno onako kako

je trebalo, jer kad je nedugo poslije toga odgurnuo tanjur, najednom je tobože, otkrio da ima nekog bitnog posla oko stoke.

Gurt se nesigurno nasmiješio i pogledao Annie. Ona je oborila oči, ali ih zatim odvažno podigla.

– Rano ste pošli od kuće? – upitala je.

– Da, gospodice Annie – rekao je Gurt, odmaknuo se od stola i protrljao dlanove o nogavice. – Je li vam Sam rekao o čemu smo kod mene razgovarali?

– Ponešto.

– I to da sam rekao kako će mi biti drago doći?

– Da, i to mi je rekao.

– On se radovao što će me vidjeti – započeo je i zastao na trenutak. – A vi?

– Moglo bi se reći – na licu joj je bljesnuo smiješak. – I ja sam se radovala.

On se opustio, osjećajući da je najgore prošlo.

– Otkako smo se posljednji put vidjeli, mnogo sam razmišljao o vama.

– Imali ste i drugih, važnijih stvari.

– Ne uvečer, kad bih se osjetio sam. Zatreperile bi zvijezde, pa bi mi se učinilo da smo ja i kojoti jedini živi stvorovi pod kapom nebeskom.

– Zvijezde – rekla je ona tiho i zamišljeno. – Pokatkad se popnem na brežuljak iza kuće, pa promatram zvijezde. Kako su lijepe! Gotovo ti se čini da bi ih mogao dohvatiti rukom.

Nagnula je glavu i pogledala ga. Pogled joj je postao nekako tužan.

On je kimnuo.

– Je li vam Sam rekao da mi je

vjetrenjača napokon proradila? – upitao je, a kad je ona kimnula, on se nasmiješio. – Konje već imam, a što se krava tiče, imam sve izgleda da ih doskora nabavim.

– Govorite o ponudi gospodina Goodnighta?

– Da, gospodice. To je zgodna prilika da čovjek stekne vlastito stado.

– Možda i jest, ali je vrlo opasno.

– A što na svijetu nije opasno? Što se tiče moje metode stvaranja stada, bila dobra ili loša, ja za bolju ne znam.

– Tata to odobrava, ali mama, da je živa, sigurno ne bi.

Gurt je uzdahnuo, malo počekaao, pa upitao:

– Kada je majka umrla?

Davno. Bit će već deset godina. U pokrajini Collin u istočnom Teksasu. Upala pluća. Poslije toga tata naprosto više nije imao volje voditi farmu. Tako smo se doselili ovdje i pokušali sa stokom.

– Za nju je ovo odličan kraj.

– Ne sumnjam. Trava je sočnija i duže se drži.

Uto se začulo Samovo napadno glasno zviždukanje. Oni su se i nehotice nasmijali.

– Dobro se zabavljate? – upitao je Sam s vrata, a sretan mu se smiješak raširio od uha do uha.

– U to nemoj sumnjati – odvratio je Gurt.

Annie je kimnula i nasmijuljila se.

– Ali sad moram ići – rekao je Gurt. – Idem da vidim što je s konjima. Sam je pogledao Annie. Njihove su oči razmijenile poruku što su je razumjeli samo otac i kći.

– Ti sjedi još malo. Ja ću ih pogledati – rekao je Sam.

Kad je Sam izišao, Gurt se okre-

nuo prema Annie. Ona se nagnula prema njemu. On je neodlučno zastao.

Ne bi bilo loše da me poljubite, gospodine Gurte McCalle.

XI

Kad je Gurt na konju preskočio hrbat brežuljka nedaleko od svoje kuće, začuo je topot kopita.

– Moji konji! – promrmlijao je i udario u galop.

Konji su kao bujica trčali iz koralja. Dvojica jahača tjerala su ih prema koritu presušenog potoka.

Gurt je, međutim, o tome imao svoje mišljenje. U galopu je izvukao vinčesterku, pa udario prema tom prirodnom zaklonu, nadajući se da će preteći konje.

Jedan je od jahača pritegao uzde, pa poletio prema Gurtu. Ovaj je bio odlučio da se na njega ne obazire, ali mu je do ušiju dopro prasak. Pred kopitima se uzdigao oblačić prašine.

Tada je i on pritegao uzde, pa iskočio iz sedla. Kleknuo je na jedno koljeno i pažljivo nanišanio. Pritisnuo je otponac i vidio kako se jahačeva jabuka na sedlu razletjela u komadiće drveta i kože.

Protivnikova je noga poput opruge poletjela u zrak. Izgubivši oslonac u stremenu, prevalio se na drugu stranu. Konj ga je povukao nekoliko metara prije nego što se uspio osloboditi. Dok je konj, zastavši začuđeno gledao što se to dogodilo, njegov se gazda, hitro šepajući, sklonio u presušeno korito.

Gurt je začuo topot svojih konja koji su pošli prema istom odredištu.

– Ako su to Wall i Rail – promrmlijao je – onda im je manje do konja, a više do mene. A sva je zgoda da bi mogli biti.

Topot ukradenih konja je utihnuo. Polako su zastali pred prirodnim preprekom.

Gurt je uzeo kutiju s mecima i namjestio nišane na vinčesterki.

— Znam da sam im, ovako na otvorenom, zgodna meta — govorio je u sebi — ali mi se čini da drugog izbora nemam. Ukoliko ih ne mislim pustiti da samo tako odu.

Konji su se počeli polako spuštati u korito. Gurt je razmišljao. Njegovi protivnici nisu glupi. Vjerojatno će se razići, pa iskrsnuti na neočekivanome mjestu. Procijenio je da bi se to moralo dogoditi bar dvije do tri stotine metara daleko.

Najednom je konj naćulio uši i frknuo.

— Dakle, tu smo! Dalje nego što sam mislio.

Jedan od protivnika polako je izlazio na konju iz korita. Gurt je smireno nanišanio i povukao otponac. Izbacivši teški metak za bizone, puška je žestoko odskočila.

Malo ispred cilja uzdigao se vodoskok prašine.

— Prenisko! — zagunda Gurt.

Istog je časa začuo pucanj. Neda-leko od njega odbio se metak. Mnogo ne razmišljajući, bacio se i zakotrljao. Pronašao je udubinu u tlu i ponovno potražio cilj.

Kraj presušenog korita suknuo je oblačić dima i zaplovio, nošen vjetrom. Metak ga je zasuo prašinom.

— McCalle! — dopro je povik.

— Gurt je pogledom potražio da li se bilo što miče.

— McCalle.

— Što je?

— Zašto se ne predaš? Objesit ćemo te ionako!

— Ne sumnjam da uže imaš: nedostajem ti još samo ja.

Prebacio se u dno udubine, prevalio na bok, pa napunio vinčesterku.

Od kamenja je odskočio metak i zasuo mu oči prašinom.

— Ovako sam gotov — promrm-ljao je — ako ne smislim nešto da izvučem živu glavu.

Kraj glave mu se odbio još jedan metak. Gurt se brzo okrenuo i opalio gotovo ne nanišanivši. Dim je suknuo, ali učinka nije bilo nikakvog.

— Do sto đavola — opsovao je. — Jedino ako pomisle da su me pogodili. Napokon, zašto ne?

Legao je potrbuške i do sebe položio pušku. Stao je čekati.

Što te muči, McCalle?

Kraj glave mu je metak zaparao zemlju.

— Aaaaa!

Trznuo se i umirio.

— McCalle?

Gurt je izvukao kolt, pa ispalio tri metka.

— Da te nije pogodilo? — uslijedio je opaki, prezrivi smijeh.

Gurt je ispalio još jedan metak.

— Što je, ne služe vas više ručice, pa ne možete više držati ni puščicu?

Gurt je čekao. Mišići na leđima napeto su mu se stegli. Na čelo su mu izbile kapi znoja. Tjeme ga je gadno zasvrbjelo.

— Barney — zazvao ga je glas — klipan te ne može dohvatiti revolverom. Vidi čime mu se možeš odužiti.

Gurt je opazio kako se grmlje na rubu korita lagano zatreslo. Zatim se iza njega polako ukazala muška spodoba.

— Čini se da je dobio svoje. Leži kao crkotina.

Gurt je obavio šaku oko kundaka

vinčesterke. Prst mu je potražio otponac. Privukao je pušku, naglo sjeo, brzo nanišanio i opalio. Dim je suknuo smotavši se u kolut. I kroz taj je kolut vidio kako se Barney uhvatio za glavu.

Gurt se izvio, pa ispalio tri brza metka prema Mikeu Wallu. Zaprštalalo je kamenje i uzvitlala se prašina. Skočio je na noge i potrčao prema koritu.

Mike se uspravio i počeo podizati cijev puške. Gurt se bacio u udubinu, nišaneći gotovo još u skoku. Pritisnuo je otponac i vidio kako je Mikeu puška izletjela iz ruke i zavrtjela se u zraku.

Gurt je ponovno skočio na noge, potrčao, ali se spotaknuo i pao. Kad se pribrao, opazio je kako mu konji nestaju iza zavijutka korita.

— E nećeš! Nećeš, tako mi svega!

Potrčao je prema konju, pa pojačao usporedo s koritom. Ali dok je žurio, oči su mu motrile obzor. Na zapadu su se skupljali oblaci, a vjetar je jačao.

Spočetka jedva vidljiva, na obzoru je počela rasti mrlja prašine.

— Najmanje je petnaestak kilometara daleko — mrmljao je Gurt.

— To ne može biti Wall.

Pogled mu se vratio na presušeno korito.

— Wall i konji ne mogu vječno ostati unutra — govorio je u sebi. — Negdje će morati izaći.

Skrenuo je konja od korita i udario u galop.

— Pomoći ću mu da se odluči.

Došao je do jednog užeg korita što se ulijevalo u veće. Na dnu su bili samo osamljeni tragovi antilopa. Spustio se unutra i zauzeo busiju.

Začuo se topot kopita. A onda su

se pokazali i konji i Mike. Mike se neprestano ogledavao. Bio bi izvršna meta da ga povremeno nisu zaklanjali konji. Zato je Gurt nanišanio u jednu točku u njegovoj blizini i opalio.

Kad je metak zazviždao i odbio se, Mike je pritegao uzde i zastao. Konji su uplašeno produžili, ostavljajući ga samoga.

Shvativši najednom da se našao sam, propeo je konja u pokušaju da se makne. Gurt se uspravio i nanišanio. Vinčesterka se trznula. Mikea su zasuli pijesak i blato.

Dok je Gurt ispaljivao i treći metak, Mike je već skretao u jedno od pobočnih korita.

— Uteče! — prokune Gurt.

Otvorio je pušku i počeo je puniti mecima — upravo u trenutku kad je Mike najednom izletio iz zaklona i mamuznuo konja prema Novom Meksiku.

Kad je puška ponovno bila napunjena, Gurtu nije preostalo drugo nego da turobno zatrese glavom i promrmlja:

— Predaleko. Prekasno.

No već su nova zbivanja zaokupila njegovu pažnju. Onaj oblak prašine sad mu se već bio posve približio. Vidio je kako Mike skreće konja prema njima.

— Ako su to Rance i njegovi, neslavno mi se piše — zagundao je Gurt.

Pogledao je svoje konje, spašene, no očito vrlo žedne. Njegovu su vjetrenjaču ponovno bili razvalili, no možda bi vode mogao naći kod Amosa Devlina. Samo, do njega ima još podosta — on je gotovo deset kilometara od Samove kuće.

Uzjahao je i poveo konje skrivene koritom. Povremeno bi izvirivao da vidi što rade Rance i njegovi ljudi.

Rancea, međutim, nije bilo. Bio je zato Raoul Sanderson, u živom razgovoru s Mikeom Wallom.

U trenutku kad su se obale korita počele spuštati, a samo korito širiti, ugledao je u daljini vjetrenjaču Devlinova ranča.

Devlin ga je dočekao ljuljuškajući se na stolici. Ustao je tek kad je Gurt sjahao i prišao mu.

– Gospodin Devlin?

– Moglo bi se reći. Poslom ili tek tako?

– I jedno i drugo – nasmiješio se Gurt i počeo po bradi. – Ja sam Gurt McCall i mislio sam malo porazgovarati.

– Bravo! Idemo unutra popiti kavu. Volio bih da mi ispričaš kako si izbičevao Rancea Olivera, naravno, ako je to istina.

Kad su ušli i gucnuli kavu, Amos ga je pogledao ispitivački.

– Je li to o čemu bismo razgovarali... nešto određeno?

– Sasvim određeno – rekao je Gurt i uvalio se na stolcu. – Čuli ste da mi je Goodnight ponudio pedeset posto od svih krava koje mu spasim?

– Čuo sam.

– Onda ćete možda shvatiti da mi je potrebna pomoć.

– Dosada ti nije bila potrebna – glasno se nasmijao Devlin. – Ni svi Oliverovi ljudi nisu ti mogli ništa.

– Možda starim. I možda se sve lakše umaram.

– Hm. No dobro, možda se može nešto učiniti. Da čujemo.

– Kad bih doznao kad i gdje Rance namjerava napasti, uz neku malu pomoć možda bih mu mogao preoteti stoku.

– Ti nisi pri sebi. Rance obično jaše s najmanje deseticom.

– Možda i nisam pri sebi. Ali kad

mi je Rance oteo konje, uspio sam ih preoteti. Eno ih u koralu.

Devlin se nasmiješio i u nevjerici zatresao glavom.

– Dobit dijelimo? – upita.

– Dobit dijelimo.

– Mislim onda da bi vrijedilo razmisliti o tome – kimne Devlin.

XII

Kad se Rance pojavio u salunu Josea Pereza, zatekao je praznu prostoriju.

– Gdje su ostali? – upitao je.

– Jašu.

Pogledao je Josea ravno u čudno nacerene oči.

– Raoul?

Jose je kimnuo.

– Gdje?

Jose je slegnuo ramenima.

– Kojom stazom? – upitao je Rance, a riječi kao da mu nisu trpjele okolišanje. – Sjevernom? Južnom? Srednjom?

– Srednjom, rekao bih. Ništa nije govorio.

– Dovraga! – pogledao je Perez. – Kad su otišli?

Perez je slegnuo ramenima i odvatio:

– Tko bi to znao? Jučer... možda prekjučer.

Rance je ljutito tresnuo šakom po šanku.

– Ne pravi se blesav! Postavio sam ti pitanje i želim odgovor!

Joseove su se oči na trenutak razrogačile, pa ponovno suzile.

– Odgovaram na ono što želim odgovoriti. Ovo je moja kuća. Iničko mi neće ništa učiniti, senjor!

Rance je ispružio ruku prema Joseu. Ovaj je posegnuo pod šank i pokazao mu otvor dviju otpiljenih cijevi sačmarice. Rancea je prošla

nastrljivost. Ali mu se vrat počeo grčiti od nemoćnog gnjeva.

– Bolje će biti, senjor, da popijete piće.

Perez je zirnuo na vrata i Rance je pogledao za njim. Ušla su tri Meksikanca: dva s revolverima i jedan s puškom.

– Upoznajte prijatelje: Juan, Rafael i Ramon.

Rance je samo otpuhnuo, pa iskapio viski.

– Oni namjeravaju jahati s vama – rekao je Perez, pa podigao sačmaricu da pojača dojam svojih riječi. – Ali vaši sad jašu s Raoulom.

– Raoul jaše sa mnom! – dreknuo je Rance, pa dodao: – Ne volim kad mi pod nos stavljaju sačmaricu.

Jose se samo nacerio.

– Sklanjaj to ili ću te ubiti – viknuo je Rance.

Jose je slegnuo ramenima, no ništa se nije promijenilo.

– I tebe i cijelu tvoju obitelj ću pobiti! – nastavio je bijesno Rance.

Joseove su se oči raširile od čuđenja. Sačmarica je skrenula ustranu.

Nad šankom se pojavio Ranceov revolver.

– Baci to smeće! – naredio je.

Perez je polako spustio sačmaricu. Čelo mu se orosilo znojem.

– Zaboga, senjor! – zakuhao je.

– Ne dirajte u obitelj, molim vas!

Rance je zamahnuo revolverom prema zaprepaštenoj trojici kraj vrata.

– Bacite oružje!

Dvojica s revolverima smjesta su se raskopčala, no onaj s puškom naglo se okrenuo s očitom namjerom da zapuca. Iz Ranceova revol-

vera suknuo je plamen i Meksikanac se s vriskom srušio.

Rance je uperio revolver u ostalu dvojicu.

– Idemo! – zamahnuo je revolverom. – Onamo!

Odmaknuli su se od oružja, a Rance se ponovno okrenuo prema Perezu.

– Milost! – zavapio je ovaj i sklopio ruke.

– Sad ćeš mi ispričati sve što se dogodilo otkako sam se svalio u postelju.

– Hoću. Samo mi ne diraj obitelj!

– Dosta s glupostima. Što je bilo?

– Prije pet ili šest dana...

– Što je bilo?

– Otišli su do Pease Rivera.

– Što su digli?

– Konje.

– Koliko?

– Pedeset, možda šezdeset, no nešto su i izgubili.

– Izgubili?

– Onaj McCall uzeo im je svoj dio.

– McCall?

Ranceovim se licem razlilo rumenilo. Tresnuo je šakom po šanku. Sačmarica je poskočila. On ju je bijesno dograbio i zavitlao preko prostorije. Udarivši o rub stola, puška je opalila i snopom olovnih kuglica probila strop.

– McCall! McCall! Neprestano taj McCall!

Prešao je preko prostorije, udarcem noge zavitlao stolac, pa se okrenuo onoj dvojici.

– Jeste li spremni ubijati?

– Ne, milost! – zavapio je Jose i podigao ruke.

Ali su ona dvojica potvrdno kimnula.

– Idemo za McCallom. Uzmite

oružje! – naredio je Rance, a zatim nogom udario ubijenoga. – I nosite nekamo to smeće!

* * *

Gurt i Sam plandovali su pred kućom ovog posljednjeg.

– Ako se Amos pojavi, kao što je bio rekao, konje možeš ostaviti i ovdje. Annie će ih držati na oku.

Gurt je pogledom obišao obzor.

– Nisam baš siguran. Ako ih Rance i njegovi ugledaju, odmah će znati čiji su.

– Ne misli o tome. Daleko smo mi od njegovih putova.

– Tko zna što će učiniti. Ako Ranceu i ne padne na pamet, Raoulu hoće, da pretraži sve rančeve.

Sam je uzdahnuo.

– I tako, dok oni traže tebe, ti ćeš im potamaniti njihove krave.

Gurt se široko nasmiješio.

– To će ih zaokupiti.

– U to nema sumnje. A kako to misliš izvesti?

– Ne brini, sam ću, spočetka mi nitko nije potreban. Pretražit ću okoliš dok ne nađem na tragove. Dalje je lako.

– Past će kiša, pa neće biti nikakvih tragova.

– Još bolje. Tako će se osjećati sigurni.

Ali kiša nije pala. Tog popodneva, kad je ugledao krave i njihove goniče, sunce je visjelo iznad oblaka koji su se i dalje skupljali, ali iz njih još nije pala nijedna kap.

– Nema ih mnogo – promrm-ljao je Gurt za sebe. – Jedva tri stotine. Jedino ako ih neće doći još.

S kravama su bila četiri jahača, no kad je pogledao prema obzoru, ukazao se oblačić prašine koji se domalo pretvorio u još trojicu.

Kad su prišli još bliže, opazio je upadljivi stas jednoga od njih, kao i to da nosi bradu.

– Rance, tako mi svega!

Ali ono što se potom dogodilo potjerao mu je žmarce niz hrptenjaču.

– Raoul i njegovi skupljaju stoku

– mrm-ljao je u sebi – a onda se pojavljuje Rance i uzme mu dvojicu ljudi, iako su ionako malobrojni. Zatim s njima odlazi. Do sto đavola!

– trgne se odjednom. – Prošli su prema mom ranču! Ili prema Samovom!

Iskočio je iz zaklona i uskočio u sedlo. Birajući neravne terene, hitro je pojurio za Oliverovim ljudima.

Sa slijedećeg vrha vidio je kako su se iz grupe izdvojila dvojica i odjahala prema njegovom ranču. Domalo su se vratili i rukama pokazali da su utaman išli. Zatim su se svi skupili oko Rancea, posavještovali se, pa krenuli u smjeru Samovog ranča.

Gurt je bijesno podbo konja i divljim kasom odjurio do Ranceovog odredišta.

Ugledavši ga, Annie se nasmiješila, ali kad je on ostao u sedlu i kad mu je vidjela izraz lica, smiješka je nestalo.

– Gurte, što je bilo?

– Rance nam dolazi u goste. Ako vidi konje bit će pucnjave do neba.

– Idem po pušku!

– Ti se u to ne uplići.

– Ne! – odlično je odmahнула glavom.

– Mislim da bih možda mogao skloniti konje prije nego što stignu – rekao je Gurt – A za tebe će biti najpametnije da se negdje sakriješ. Smjestit ću konje u presušeno korito, možda neće gledali tamo. Bit ću

gore, na vrhu brežuljka, ako ti zatreba pomoć.

— Za mene ne brini!

Gurt je okrenuo konja i pošao prema koralu, no prije nego što je do njega stigao, pokazao se Rance sa svoja četiri pratioca. Razvili su se i krenuli u juriš.

Gurt je izvukao vinčesterku iz navlake i kliznuo iz sedla. Ubacio je metak u cijev, čučnuo i nanišanio u srednjeg jahača.

— Šteta što su predaleko — promrmljao je — da bih znao koji je onaj pravi.

Zadržao je post na otponcu sve dok jahač nije postao veći od mušice.

Udahnuo je i potegao. Vinčesterka je odskočila. Suknuo je kolut dima.

Jahač je izletio iz sedla.

No u isti čas kraj Gurtova je lica prsnuo stup korala i zasuo mu lice iverjem.

Gurt je prebacio mušicu na drugog jahača. Jahač se malo izmaknuo i metak je prozviždao uprazno.

Uhvatio je na nišan trećega, no u tom je trenutku osjetio kako ga je nešto odbacilo prema koralu. Kad se pokušao uspraviti, osjetio je kako ga je prostrijelio bol.

— Zakačilo me — promrmljao je ljutito.

Ponovno je podigao vinčesterku.

Najednom mu je uši probio oštar prasak, neposredno iza leđa. Okrenuo se i ugledao Annie, odbačenu trzajem puške što joj se još dimila u ruci.

Radosnog je smiješka nestalo kad je osjetio oštar ubod bola. Raspoznao je Rancea i naciljao. Ljudeskara je okrenula konja i već naglala u bijeg kad je Gurt ispalio zrno.

Puška je odskočila, njen se jaki prasak zavaljao prerijom, no metak se samo jalovo odbio.

— Tako, tako — zadovoljno je zakimao glavom i sretno se nasmijeo — dajete petama vjetra, ha?

Najednom su se iza Rancea i njegovih pojavili Sam i Amos Devlin.

— Sada su ih uhvatili za gušu.

Sam i Amos poletjeli su za Ranceom, no domalo odustali i u galopu udarili prema ranču.

XIII

— Smirite se malo — zapovijedila je Annie Samu i Amosu. — Dajte da vidim što je zrno učinilo.

Annie je napipala ranu i Gurt se trznuo i duboko udahnuo.

— Boli? — upitala je gledajući ga u lice.

— A što bi drugo?

— A ovdje?

— Ne.

— To je dobro.

— Što ima dobro u tome što sam dobio metak?

— Da te tu zaboljelo, značilo bi da ti je pogodeno rebro. Dobro si prošao. Nekoliko dana u krevet i sve će biti dobro.

— Nikakav krevet!

— U krevet!

— Za krevet nemam vremena. Naspri malo praška, zavij i za tri dana bit će kao novo.

— Ne, ne dolazi u obzir — rekla je glasom koji je najednom bio gotovo na granici zapovijesti.

— Skrpila me ili ne, ja moram ići. Pa ti sad biraj!

— Nemoj se igrati! — rekao je Amos. — Za dan ili dva dobit ćeš otrovanje, a od nje možeš otići samo pod zemlju.

— Propast će nam prilika da kupimo te krave.

– Bit će ih još.
 – Pokupit će najmanje tisuću, tisuću i pol grla. Annie, hoćeš li me skrpiti?
 – Ne mogu to.
 – A zašto?
 – Zato... zato što se možeš nikada više ne vratiti... i zato... zato...
 – Annie – rekao je on tiho – znam što si htjela reći. Ne treba reći. I za mene je sve ovo udvaranje bilo čisto gubljenje vremena. Otkako smo se prvi put ugledali, znali smo da smo jedno za drugo. Ali se ne mislim ženiti dok ne budem imao svoje stado i kuću u koju ću dovesti svoju odabranicu.

* * *

Stado ukradene stoke dotjerali su na Gurtov ranč.

Raoul je stajao kraj vatre i gledao kako se primiču četiri jahača. Među njima je prepoznao Rancea.

Sjahali su i Rance je, popravivši pojas, pogledao Raoula i pošao prema vatri.

– Koliko ih je? – upitao je.
 – Gotovo tisuću tristo, a našli smo i kupce.
 – Ponašać se kao da si ti gazda.
 – Ne, nije tako – odgovorio je Raoul i nelagodno se promeškoltio.
 – Samo sam se raspitao u Santa Feu, a kupci žele razgovarati s tobom osobno.

– To neka pričekaj. Uzimam ljude, pa idem srediti McCalla.

– Kako je bilo u lovu? – upitao je Raoul i natočio kavu. – Gdje je Riley?

– U kraljevstvu nebeskom – srknuo je Rance kavu. – Doveo sam dvojicu novih. Juan i Rafael.

– Momcima se baš neće dopasti to tvoje gonjenje McCalla.

– I za to mene boli glava – odbrusio je Rance. – Dok sam im ja gazda, mora im se svidati sve što i meni.

Vatri je prišao Mike Wall i stao s druge strane.

– Ako je riječ o McCallu, jahat ću s tobom i do pakla, samo da ga nađem.

Rance se široko nacerio.

– Tko još ide sa mnom? – upitao je.

Mikeu se pridružio njegov pratilac.

– Ti si gazda. Samo reci što želiš.

– Tko još? – sjevnuo je Rance pogledom na ostale.

Raoul je polako ustao.

– Rance, naš je posao lov na krave, ne na ljudske glave.

– Je li me to ti učiš mom poslu?

– Samo te podsjećam. To je najveće stado što smo ga ikada skupili i sasvim je sigurno da ga ne želim izgubiti.

– Nećemo ga izgubiti. Znam gdje se McCall zavukao i znam da je dobio gadan metak. Tamo su četiri puške i zato mi je potrebna pomoć.

– Ako je tako, onda ti neće nikamo uteći.

– Ne želim riskirati – rekao je Rance i pogledao ih redom. – Tko još?

Jedan mršavi dugonja, koji je već bio legao, mahnulo je rukom.

– Dok si ti ležao, izveli smo nekoliko dobrih prepada. Boljih se ne sjećam. Ne može se biti i ovdje i ondje. Ako već moram birati, radije bih s Raoulom.

Rance se munjevito okrenuo i planuo pogledom na Raoula.

– Čekaj! – uzvikao je ovaj. – Ja ništa...

– Perez mi je rako da ljudi sad jašu s tobom – vikne Rance.

– Ne! To nije istina!
– Čuo si što ljudi vele – pokazao je Rance rukom na ljude plegne oko vatre.

– To su priče! – digao je Raoul ruke kao da ga želi zaustaviti. – Kako ti veliš, tako će i biti. Ne želim nikakve svade ni raskol u družini.

– ~~Nikakav~~ raskol! – rekao je Rance i otkoračio od vatre. – Samo mala čistka!

Raoulova je ruka pala na revolver na boku.

No u trenutku kad je Raoulov revolver izlazio iz korica, Ranceov je pucanj prolomio tišinu. Njegov je plamen bljesnuo u Raoulovim zjenicama. Zanjihao se prema natrag. I podigao oružje.

Drugi ga je metak pogodio u rame. Raoul se zavrtio, spotakao i pao.

Rance se primakao, oprezno ispruživši oružje. Raoulova se glava lagano pomaknula. Rance je zastao, pažljivo se zagledao, pa opalio. Raoulovo se tijelo naglo opustilo. Na usne mu je izbila slina pomiješana s krvlju.

Rance se okrenuo prema ljudima okupljenima oko vatre i napunio revolver.

– Ima li još koga da ne želi sa mnom?

Munja je osvjetlila olujno nebo na zapadu. Vjetar je donio miris koji je najavljivao kišu.

Ljudi su sjedili nepomično.

– Dobro. Četvorica ostaju s kravama. Ostali sedlajte konje.

XIV

Visoravan je bila hladna i pusta, a naleti vjetra utjerivali su im kišu pod vjetrovke. Gurt je sve do pojasa osjećao studenu vlagu. Zavoji su, međutim, još bili suhi. Oštro proba-

danje rane polako je zamiralo u tupi bol.

Kad je munja prostrijelila nebo, Amos je podigao pogled.

– Ni žive duše.

Nabio je šešir na uši i onjušio zrak.

Sam je odmahnuo glavom.

– Krasno vrijeme za šetnju.

– Sad kad ste tako lijepo pristali da mi pomognete – rekao je Gurt i mamuznuo konja – ne morate zanovijetati. Uskoro ćemo biti kod mene. Ali da prije nađemo koju kravu?

Gurt je pošao naprijed, a Sam i Amos za njim. Poveo ih je plitkom vododerinom što je tekla paralelno sa stazom. Napredovali su polako.

Najednom je konj naćulio uši.

– Nešto je opazio – rekao je Gurt, pritegnuo uzde, pa se okrenuo prema Amosu i Samu.

– Ne vidim baš ništa – odgovorio je Amos promatrajući obzor.

– Možda su se krave zavukle u vododerine.

Amos se suglasio.

– Mislim da smo ih našli. Eno ih – rekao je i pokazao u daljinu. – Pred tvojom kućom. Kao da su znali da ih tražiš.

Gurt je sjahao, a za njim i ostali.

– Što si smislio? – upitao je Sam.

– Ako je ono bio Rance, kao što mislim da jest, onda je lako. On ima možda desetak ljudi. To znači da je kod stada moglo ostati najviše četiri ili pet.

– To nije dovoljno.

Gurt su suglasio.

– Bilo kako bilo – rekao je Amos – ne smijemo krave natjerati u stampedo.

– Samo malo buke i možeš ih uznemiriti – dodao je Gurt. – Čuvari

su se vjerojatno sklonili u moju kolibu i sada se kriju.

– Dvojica na noćnoj straži i dvojica, možda trojica, sklonjena od kiše. To ne bi smjelo biti teško.

Kiša je upravo malo jenjala kad su konje izveli iz vododerine. Krave su ih pogledale uznemireno.

– Pst! – upozorio je Gurt. – Ako sad udare u stampedo, kao da nas i nema.

– Netko dolazi!

Između krava polako im je, pjevušeći, dolazio kauboj na konju. Miroljubivo su mu prišli, ali su ruke posegnule pod kaputiće.

– Dobar večer! – rekao je noćni čuvar, zastao i zagledao se u njih. – U prolazu?

– U prolazu – potvrdio je Gurt.

– Ti si prvi živi stvor od Ojo Ria

– rekao je Sam.

Amos se sagnuo da provjeri nešto na sedlu. Čuvarove su oči prošle za njegovom kretnjom.

Gurt je izvadio revolver. Bljesnuo je na svjetlu daleke munje. Čuvar je razrogačio oči.

– Ako želite da ti krave ostanu mirne, idemo, diži ručice. Same, uzmi mu revolver!

– Čekajte časa! – rekao je čuvar i počeo okretati konja.

– Ne! – psiknuo je Gurt. – Vidiš ih kako su napete. Samo se trzni i pregazit će te.

Kauboj je umirio svog konja.

– Što hoćete?

– Odgovore na neka pitanja – reče Gurt, glas mu je bio tih.

Već se čulo uznemireno glasanje stoke. To je začuo i Sam, pa je tiho zapjevao.

Gurt je kauboju još jednom pokazao revolver.

– Je li to stado Rancea Olivera?

Kauboj je potvrdno klimnuo.

– Bravo! Onda preuzimamo te krave.

– Koliko ćete i po što?

– Sve i badava – široko se Gurt nacerio, a kauboju su se razrogačile oči.

– Pljačka?

– Došli smo po svoje.

– Trojica? – nasmijao se kauboj. – Rance će vas ubiti.

– Već je imao priliku. Razgovaraš s Gurtom McCallom.

– O, dodavola!

– Koliko vas je sa stadom?

– Nosi se dodavola!

– Amos mu je primakao svog konja i zabio mu revolver među rebra.

Kauboj se ukočio.

– Dobro, dobro. Još su trojica.

– Gdje?

– Jedan s druge strane i dvojica se odmaraju.

– Gurt mu je oduzeo i pušku.

– Kreni na zapad i ne zaustavljaj se, jer će krave krenuti za tobom, i to veoma brzo.

* * *

Na slabašnom odbljesku vatre plegli je krov Gurtove kolibe pružao kakvo-takvo utočište dvojici ljudi.

Gurt je nečujno sjahao, a za njim i Sam i Amos. Gurt je popravio pojas, pa zovnuo:

– Ima li živih?

Ispod krova izvirila je nepočešljana glava.

– A tko si, dodavola, sada ti?

– Gdje je Rance?

– Kako se zoveš?

– Jesu li to Ranceove krave?

– Jesu. Ali koji si davao ti?

Izišao je posve iz zaklona i uspravio se.

– Čuli smo da ima krava, pa smo došli – rekao je Gurt.

– Ništa od toga dok Rance ne dođe. Maknite se s kiše. Upadajte.

Čučnuo je i uvukao, se a za njim su ušli i gosti.

Njegov je ortak oprezno izvukao revolver.

– Gurt je ugledao odbljesak vatre na cijevi. Izmaknuo se ustranu i čučnuo.

– Što veli, tko je?

Revolver je i dalje bio podignut.

– Ne veli ništa.

– Meni se čini da je to ona protuha.

Prvi se kauboj naglo okrenuo, posegnuo za revolverom, no našao se oči u oči s cijevima Amosova i Samova revolvera.

Ortakov se revolver usmjerio prema njima, ali je Gurtov bio brži. Kad se ovaj okrenuo prema njemu, kokot je pao na kapsulu.

Tijesnim se prostorom prolomio zaglušni prasak. Kad se dim razišao, ortak je već ležao na podu.

Onaj drugi obamrlo je pustio da ga razoružaju.

Svi su naćulili uši. Uplašeno mukanje i udarac groma. A onda se grmljavina prenijela na stado što je bilo pred stampedom.

Preostali noćni čuvar osvrnuo se kad je začuo pucnjavu. Na odbljesku munje ugledao je kako krdo ustaje na noge i počinje se kretati.

Najednom su izronili posvuda oko njega. Konj je ustuknuo i izgubio oslonac kad je u njega udarilo gojno tijelo mladoga junca.

Kauboj je skočio iz sedla i pokušao pretrčati između uplašene stoke. Udario je u nekakvu kravu, okliznuo se, pokušao se uhvatiti za

rogove, no rogovi su ga odbacili pod papke.

Udarac groma i njegov krik stopili su se u jedno.

Otpočeo je stampedo.

Rance Oliver je začuo grmljavinu u trenutku kad je izlazio iz Samove kolibe.

– Rance – upitao je Mike – da to spalimo?

– Ne. Ako ga želimo uhvatiti, ne smijemo uništavati mjesta gdje ga možemo naći.

– Tko zna gdje se sklonio.

– Možda kod Devlina.

– Možda. Ali se vododerina tako napunila da preko ne bismo mogli ni skelom.

Stado se polako počelo usporavati.

– Bilo bi dobro da ga možemo potjerati još malo na sjever – rekao je Gurt pritegnuvši uzde kraj Sama.

– Možda bismo ih mogli, ali je pitanje koliko bi ih to preživjelo. Najbolje da ih pustimo da se ohlade, pa onda polako potjeramo.

– Bilo bi dobro da Amos odjaše do Dyera. Neka skupi kauboje, pa ih preuzme.

XV

Skočivši iz sedla dok konj još nije ni stao, Rance je potrčao prema kolibi.

– Jede! Andy! – gnjevno je zaur-lao. – Krave! Gdje su krave, dodavola?

Andy je polako ustao. Izgledao je kao da mu se nebo srušilo na glavu.

– Gdje su, krave, dodavola?

– McCall ih je sve pokupio.

– A ti si sve to mirno gledao?

– Uhvatio nas je na spavanju.
– I nisi ništa poduzeo?
– Jed je pokušao – pokazao je na mrtvog ortaka. – A što je s Carsonom i Kirbyem, to ne znam.

– Kopilane! – zaurloao je i snažnim mu udarcem smrskao nosnu hrskavicu.

– Ne, Rance, ne! – vrisnuo je ovaj. – Ne pucaj!

– Neću pucati, ali ćeš propišati krv dok se od ovoga iskupiš.

Okrenuo se prema ostalima.

– Idemo za njim. I za kravama. Sigurno je kraj krava. Iako je ble-sav. Njih trojica ne mogu ništa s tolikim kravama. Idemo za njim i za kravama. Ali najprije za njim. Ako bude on ili krave, držite njega! I pazite, ako netko napravi neku glupost, pa protuha zbriše, neka taj briše zajedno s njom, jer ću mu ode-rati kožu i razapeti je.

* * *

Dok mu je konj kaškao, Amos Devlin je promatrao zvijezde. Pljuska-jući kopitima po lokvama, konj mu se zaustavio pred Devlinovom kućom.

– Pozdrav svima!

Nakon poduzeg čekanja vrata su se odškrinula.

– Tako si ti? Kojim poslom?

– Amos Devlin.

– Ulazi, ali polako.

Ušao je i ugledao dva kauboja kako sjede na ležajima. Jedan je od njih ustao i stao kraj trećega.

Tražim Leigha Dyera – rekao je Amos.

– Nema ga.

– To sam i mislio. Gdje je?

– Što to tebe briga?

– Pa i nije. Ali će zato biti briga Leigha Dyera.

Dignuli smo Ranceu Oliveru preko tisuću grla, a neka su od njih Dyerova.

– I tko to osim tebe kaže?

– Čuj, momče, nemam vremena za natezanje i gluposti – obrecnuo se ljutito. – Dva čovjeka pokušavaju zadržati svu tu silnu stoku. A uskoro bi im u goste mogao doći i Rance Oliver, pa bi Gurt i Sam mogli biti mrtvi dok se vi izvučete iz ove rupe.

– Gurt McCall? – upitao je mla-di kauboj. – Dyer je pričao nešto o pogodbi.

– Ti, mali, šuti! – progundao je onaj stariji. – Tko zna koliko je istine u svemu što ovaj priča. Okrenuo se prema svom ležaju.

– Ako tražiš revolver, onda ga odmah i upotrijebi, jer ja se neću libiti.

Ostala su se dvojica oprezno od-maknula.

Stariji je zastao i okrenuo se prema Amosu. Oči su mu se razrogačile kad je opazio da se ovaj raskoračio i da čeka.

– Ne! Nije mi do tučnjave.

– Onda otčepi uši i slušaj!

– Što hoćeš?

– Potrebni su mi kauboji koji će pripaziti na stado kad se pojavi Rance. Bit će pucnjave.

– Ne znam... – slagnuo je ovaj ramenima.

– Bolje da što prije smisliš, jer će ljudi u Santa Feu jesti Dyerovu govedinu, Gurt i Sam će otići pod zemlju, a tvoju će kožu Dyer pribiti na vrata štale.

Zavladao je trenutak tišine, a onda je kauboj zakimao glavom:

– Dobro. Dobro.

— Ne pričaj koješta! — rekao je Gurt Samu. — Otidi, idi vidjeti što je s Annie.

— Ne mogu te ostaviti samoga.

— Nije važno. Ako dođe do čega, stoka će se razbježati i nikome ništa. Poslije će je biti lako skupiti, kad dođu Dyer i njegovi.

— A Rance? Žedan je tvoje krvi.

— U to ne sumnjam. Samo sumnjam da će me u mraku naći.

— Rance nije blesav. Razvit će ljude i stjerati te u kut.

— Čim ga vidim, dat ću petama vjetra. Jer ako on nije blesav, nisam ni ja.

S tim su se riječima i rastali. No koliko je god Gurt bio siguran na riječima, kad se našao sâm, obuzela ga je neka čudna zebnja.

— Nešto mi govori — promrm-ljao je u sebi — da ću se sresti s Ranceom prije nego što budem spreman. Naćulio je uši. Nešto se čulo, ali je to mogla biti i grmljavina. Možda bi bilo bolje da rastjeram krdo prije nego što bude prekasno.

Zvuk je postao glasniji. Gurt je čvršće sjeo u sedlu i pogledao prema jugu.

Na hrptu brežuljka pokazale su se siluete jahača.

— O, dodavola! Rance! Potjerao je konja u galop i izvukao vinčesterku.

— Jahač! Desno!

— Držite ga!

Svi su krenuli prema Gurtu koji je uletio među polegla goveda. Ponovo se začulo mukanje, prijeteći predznak stampeda. Počelo je opasno meškoljenje.

Konj je poletio. Najednom mu se ispriječila neka krava. Odskočio je ustranu, pa kliznuo niz obalu presahlog potoka. Konj je zaglavinjao

po razmočenom dnu; kopita su mu se lijepila za blato. Nedaleko od njega metak je pljesnuo po vodi. Kad je konj ponovno osjetio suhu obalu pod nogama, živahno se popeo. Stoka je već odjurila u stampedu. Gurt je potjerao konja i okrenuo se da vidi što je s Ranceom i njegovim ljudima.

Najednom se ispred njega opet stvorila krava. Konj se okliznuo i pao.

Još u padu Gurt se oslobodio stremena. Stražnjicom je udario u kravu što se dizala, prevrnuo se i otkotrljao.

Dok je ustajao, već je pripremao vinčesterku. U pravi čas: iz korita je izletio jahač.

Gurt je nanišanio i potegao otpo-nac. Metak je konjanika uzdigao iz sedla, prebacio preko konjskih sapi i svalio u blato. Kliznuo je na tlo i ostao nepomično ležati.

Gurt je ubacio novi metak u cijev i okrenuo se prema kaubojima što su počeli nicati iz presušenog potoka.

U brzini je ispucao pet metaka. Kauboji su zastali, okrenuli konje, pa se vratili u zaklon korita.

XVI

Mrtvac je ležao gdje je bio i pao. Konj se odmaknuo i brstio kržljivu travu.

Glasovi u koritu bili su pretihi da bi se mogli razumjeti. Najednom su iz njega izletjela dva jahača.

Gurt je čučnuo, nanišanio i opalio.

Jedan je pao iz sedla. Poluga zatvarača brzo je škljocnula i mušica je uperena u leđima drugoga.

Jahač se izvio u sedlu, pa se svalio s konja.

Potom se Gurtu pogled ponovno vratio na presušeni potok.

— Rance neće tako dugo ostati prikovan — promrmljao je puneći vinčesterku.

A onda se u daljini pojavio jahač. Pa još jedan.

— Izvukli su se — zagundao je Gurt. — Krišom su se povukli kroz korito. Ali bolje da se izgubi odavde.

Uskočio je u sedlo, pa potjerao konja laganim kasom. Nije ubrzao ni kad su se na vrhu brežuljka pokazali Rance i njegovi, pa udarili u galop; bio je uvjeren da su njihovi konji umorni koliko i njegov.

— Ne bi ni meni loše došao novi, odmoran konj — ustanovio je.

Kad se pred njim pokazala voderina, shvatio je da to ne bi moralo ostati pusta želja. Zašto da se nje me ne vrati do mjesta gdje su svježi konji?

Kad je iz nje ponovno izišao na ravnicu, pred očima mu se ukazao rasni ridan, osedlan i spreman da na njega skoči. Gurt je pripremio vinčesterku i oprezno se oglednuo. Nije bilo nikoga.

Potrčao je i uskočio u sedlo. U tom se trenutku pojavila tri jahača.

— Evo ga! — poviče jedan.

Bez mnogo razmišljanja Gurt je udario u galop prema Dyerovu ranču.

Najednom je jedan od progonitelja pritegao uzde i sjahao. Iz puške mu je sunuo pramen dima. Ridan je posrnuo, stresao se i zaorao tlo.

Iskočivši iz stremena, Gurt je smjesta zauzeo položaj iza ubijenog konja.

Pregledao je metke i zavrtio glavom.

— Budem li pažljiv — zaključio je — imat ću dovoljno metaka. Ne budem li, nije ni važno.

Osvrnuo se. Oko njega samo niski brežuljci, nigdje nikakva zaklona. Uzmaknuti nema kamo. Morat će se ovdje utvrditi i dočekati neprijatelja.

Vidio je kako je sjahao onaj koji mu je oborio konja. Pažljivo je nanišanio i potegao otklonac tek nakon što je zaustavio dah. Ali se njegov protivnik, čim je ugledao dim, strelovito odmaknuo i metak je samo digao prašinu.

Gurt je zatim podjednako pažljivo nanišanio na Rancea, no ovaj se odmaknuo upravo u trenutku kad više nije bilo moguće zaustaviti prst na obaraču.

Onaj je strijelac, međutim, bio bolje sreće. Njegov je metak udario u sedlo, probio ga, prošao kroz tijelo ubijenog konja i još imao dovoljno snage da Gurtu razdere rame i oblije ga krvlju.

Tutanj kopita natjerao ga je da digne glavu: ugledao je Rancea i njegove ljude u punom jurišu.

Dograbio je pušku i otvorio brzu paljbu na grupicu oko Rancea. Jedan je od jahača izletio iz sedla, a Ranceov je konj zabacio glavu i zašepao.

Jahači su najednom naglo skrenuli. Gurt je krenuo za njihovim pogledima i ugledao Sama kako mu dolazi u pomoć. Sjahao je i precizno ih počeo zasipati zrnima. Kad su se oni zbunjeno počeli povlačiti, dotrčao je do Gurta i bacio se kraj njega.

— Nebesa! — zgranuo se Sam ugledavši onoliko krvi.

— Bez uzbune! Samo me okrznu-lo. A ta krv je konjska.

U tom se trenutku ponovno oglasio onaj s puškom za bizone. Metak je, međutim, samo raskopao zemlju.

— Ne vjerujem da će Rance dugo

čekati da nas zgazi. Samo ako njegovi ljudi budu za to imali srčanošti.

– Čini se da će imati. Kao da se spremaju.

Rance je uzjahao drugog konja. Obratio se strijelcu.

– Highpockets, ništa od toga, samo gubimo vrijeme.

– Još samo jedanput.

– Dobro, ali požuri.

Dim je suknuo, no metak je samo raskopao zemlju. U tom je trenutku Sam iskočio iz zaklona.

– Kamo? – zaprepašteno je vrisnuo Gurt.

– Po metke.

Highpockets je, međutim, bio brži. Strelovitom je brzinom ubacio metak u cijev i ispalio ne nanišanivši. Sam se trznuo i srušio. Cijela mu se košulja pretvorila u golemu grimiznu mrlju.

– Ne! – vrisnuo je Gurt.

Ali vremena za tugovanje nije bilo. Rance i njegovi jurišali su u punom galopu.

Izbezumljen bijesom, nišaneći više nagonom negoli pameću, počeo ih je zasipati zrnima.

Jedan se zanjihao u sedlu. Drugi je iz njega izletio vitlajući puškom. Rance se uhvatio za lijevu mišicu i okrenuo konja.

Kad je juriš slomljen, Gurt je spustio pušku.

Jahač koji je bio sjahao namjestio se, nanišanio i opalio.

Gurt je osjetio kako ga je nešto žestoko zapeklo u nozi.

Jahač je skočio na noge i potrčao prema Gurtu. Gurt je nanišanio i pritisnuo otklonac. Igla je udarila o prazno. Jahač je nanišanio.

– Čekaj! – zaurlao je Rance. – On je moj!

Kad su se našli kraj njega, Rance ga je pogledao s konja.

– Stvarno te je teško ubiti. Izgubio si krvi za četvoricu. Ali ako tako teško umireš, utoliko bolje. Dulje ću uživati.

Opako se nasmijao.

– Rance – prekinuo ga je Highpockets – dolaze nekakvi jahači.

– Poslije ću o tome brinuti – rekao je.

Izvadio je revolver, uperio ga Gurtu u glavu i napeo kokot.

– Požuri, Rance, dolaze!

Rance je opalio. Drugi je metak bacio Gurta na tlo.

– Dodavola, Rance – viknuo je Mike – samo što nisu došli!

Rance ga, međutim, nije čuo. Nanišanio je u Gurtovu glavu. Djelić sekunde prije nego što je opalio, Gurt se izmaknuo. Učinilo mu se kao da mu je netko oderao kožu na tjemenu.

Jahači su u divljem naletu otvorili vatru.

Rance je podigao pogled, okrenuo konja i potjerao ga u galop prema Novom Meksiku.

XVII

Kad je začula topot, Annie se okrenula prema vratima, uvjerena da će ugledati oca i Gurta. Na vratima je, međutim, ugledala Rancea Olivera i njegov revolver.

– Ti su kćerka Sama Gilliama? Gdje su ostali?

– Nema nikoga.

– Mike, pretraži! – naredio je Rance, a zatim se ponovno okrenuo prema Annie. – Kupi svoje krpice i seli se. Sam i Gurt su mrtvi. Brat-ski podijelili po metak.

– Šefe, nema nikoga – javio se Mike.

Annie se sledila, ali je tako ostala samo trenutak. Iz potpune ukočenosti najednom se strelovito trgnula i Mikeu iz korica izvukla revolver što ga je netom bio u njih spremio.

Prvi je metak prozviždao kraj Mikeove glave i zabio se u dovratnik. Drugi u zid. Treći je odskočio od poda. Mike je skočio i zabušio se u nju. Trenutak poslije toga bila je u njegovim čvrstim rukama.

– Divlja mačka, ha? – progundao je Rance.

– Šefe – rekao je Mike – sada je siročić. Da je povedemo sa sobom?

– Suknji nije mjesto u sedlu. Nađi sebi žensku negdje drugdje.

– Nisam to mislio. Nego nisam baš siguran da je Gurt mrtav.

Rance je razmislio.

– Dobro. Da imamo sir za milošovku. I spali tu stračaru.

* * *

Gurt je otvorio oči i ugledao gole grede. Pokušao je ustati, ali je bio preslab. Upravo kad se htio upitati gdje se to našao, zaškripala su vrata i u sobu je ušao Amos Devlin.

– Zahvali nebesima što si živ. Metak ti je kliznuo niz tjeme i naprosto ti zgulio kožu. Da se nismo našli u blizini, ne bi te bilo.

– Kad je to bilo?

– Prije tri dana.

– Dodavola, moram ići! Gdje je Annie?

– Ne ideš nikamo.

– Gdje je Annie?

Amos se zbunio.

– Annie spava.

– Amos, lažeš, gdje je Annie?

– Živa je i ništa joj se nije dogodilo.

– Rance? – suzile su se Gurtu oči.

Amos je potvrdno kimnuo.

– I nitko je nije pokušao spasiti? Ako nije nitko, idem ja.

– Gurte, ali tvoje zdravlje...

– Dosta je bilo izležavanja.

* * *

Gurtove su se oči već bile privikle na mrak. Na nebu je bio samo mlađak i nekoliko zvijezda. Ovako i treba! Po mraku. Da nitko i ne zna da sam krenuo u pohod.

Cijela noć jahanja nije, međutim, dovela ni do čega. Nešto se dogodilo tek kad je legao i pokrio se dekom.

Začuo je nekakvo gibanje, a onda se na mjesecini pojavio štrkljasti momčić na podjednako štrkljastom konju.

– Ja nemam revolvera – rekao je i podigao ruke. – Možete i vi spremati svoj.

– Živiš u blizni? – upitao je Gurt spremajući oružje.

– Da, a vi...

Oči su mu se naglo razrogačile.

– Vi ste onaj koji se zakačio s Ranceom Oliverom?

Gurt je kimnuo.

– Znaš li gdje ima brlog? – upitao je momka.

– Obećajte da nećete nikome reći. Mogao bi me ubiti.

– Obećajem. Ako i ti obećaš da mu nećeš reći da sam mu na tragu.

– Prijedite preko Pekosa i potražite Perezov salun. I bolje će vam biti da to učinite noću, jer su na pola puta postavili izvidnicu.

– Znaš li da si junačina? – rekao je Gurt uskačući u sedlo.

– U to nikad nisam posumnjao.

XVIII

Gurt je jahao neprestano se osvrćući. U Lincolnu, iz kojega je upra-

vo bio izišao, ugledao je na verandi hotela »Wortly« dvije osobe koje su mu se učinile poznate, bilo iz vlastite prošlosti, bilo iz Ranceoŕe bande.

Ali opasnost nije došla s leđa. Dok je on jahao kolskom stazom, na uskoj oputini što je tekla usporo s njom, ukazala su se dva jahaća. Oputina je, međutim, vijugala i to im je usporavalo napredovanje.

Najednom su iščeznuli.

– Zacijelo mi žele presijeći put – promrmlijao je Gurt.

Udario je u galop, da bi se zaustavio tek kraj gomile gromada što se uzdisala kraj puta. Sakrio se u nju i zauzeo busiju.

Na progonitelje nije trebalo dugo čekati. Pojavili su se na kolskoj stazi i zastali. Nije im se dopadalo: ni Gurtov nagli nestanak ni ta gomila stijena. S nelagodom su se okrenuli.

– Ni makac! – zauriao je Gurt i uspravio se. Okrenuli su glavu i ugledali grlo cijevi Gurtove vinčesterke.

– Ovo je puška za bizone, i ako vas dohvati, raznijet će vas kao kr-pene lutke. Silazite i bacite oružje! A sad ti, veži svog prijatelja.

Šutke su poslušali. No kad je Gurt skočio sa stijene na tlo, sitniji od ove dvojice posegnuo je za revolverom.

Vinčesterka se trznula i zasula ga prašinom. Gurt je prišao i raspalio ga kundakom, tako da se opružio po zemlji.

– Lezi i ne miči se ako želiš da ti crijeva ostanu čitava. A ti ... – obratio se svezanome.

– Čujte, ja zaista ne znam tko ste vi i što...

– Znaš ti vrlo dobro, a znaš i gdje je djevojka.

– Idite dodavola i ti i ona!

Gurt ga je uhvatio za kosu i koljenom mu razbio hrskavicu. Ovaj ga je, sav krvav, ošamućeno gledao.

– Znaj, s tom se gospodicom namjeravam oženiti i veliš li još išta nepristojno o njoj, iščupat ću ti jezičinu. Gdje je?

– Kod Pereza. U stražnjoj sobi.

– Koliko je ljudi ondje?

– ne znam.

– Čini mi se da imaš još kosti za lomljenje.

– Desetak, možda više.

– I još nešto. Gdje je izvidnica?

* * *

Sunce se upravo spuštalo za gorje Jicarilla kad se Gurt približio mjestu na kojem se nalazila izvidnica. Zaustavio je konja i pripalio cigaretu. Oslušnuo je. Lavež kojota. I najednom kamen koji se kotrljao.

Ukočio se. Začuo je udarac kovi-ne o kamen.

Tu je, dakle! Sasvim blizu. Ali možda ga nije opazio kako se primakao.

Sjahao je i poveo konja na uzdu. Najprije mu je ugledao pušku, virila je preko stijena, a onda i nje-ga.

Razbojnik se hitro okrenuo i ugledao cijev vinčesterke.

– Ni makac! Ručice gore – naredio je Gurt.

Ovaj ga je zabezeknuto gledao i polako ih podigao.

– Sad se polako okreni.

Izvadio mu je revolver, pa ga zavitlao niz strminu. Zatim je isto učinio i s puškom.

– Okreni se. Gdje je djevojka?

– Misliš ona divlja djevojčura?
U Gurtovim je očima bljesnuo gnjev. Cijev je poletjela i odalamila razbojnika po ustima. Ovaj je vrisnuo i srušio se niz liticu. Začulo se stenjanje. Užasnuto je gledao u svoju čudno izvijenu nogu.

– Slomila se, do sto đavola!
– Kakva šteta što nema te divlje djevojčure da te njeguje.

Okrenuo se da ode.
– Zar ćeš me ostaviti tako?
– Naći će se koji kojot da ti liže rane. A možda te i ja izvučem, na povratku, ako me posluži sreća. Dobru zabavu želim!

XIX

Čučajući iza bora, Gurt je motrio Perezov salun, smješten na padini na samom rubu šume.

Ispred saluna privezani su konji bili nabijeni jedan uz drugoga, a bezbrojni su se glasovi razlijevali kroz dvojna vrata.

Od Annie nigdje ni traga ni glasa, sve dok se na vratima nije pojavila jedna vremešnja Meksikanka s punim naramkom rublja i posteljine. Možda bi moglo pripadati zarobljenici.

Nečije krupno tijelo zagrabilo je vrata i tako zamračilo okoliš. Gurt je iskoristio priliku, pa pretrčao do samog zida saluna.

Čovjek se maknuo da bi propustio drugoga. Na slabašnom svjetlu Gurt je opazio da je ovaj nenaoružan. To je moglo značiti ...

– Perez? – upitao je šaptom.
– Da.

A onda se Perez sledio kad je ugledao široko grlo teške puške.

– Senjor ... ne! – podigle su se ruke same od sebe.
– Ovamo! – pokazao mu je Gurt

revolverom. – Znaš li tko sam?

– McCall?

Gurt je potvrdno kimnuo.

– Znaš li zašto sam ovdje?

– Znam. U stražnjoj je sobi.

– Jesu li joj štogod ... učinili?

– Nisu. Još nisu.

Začuvši Gurtov uzdah olakšanja Perez je zabrzao s mnogo nade.

– Vjerujte mi, Marie i ja nismo s njima. Prisilili su nas. I rado ćemo vam pomoći.

– Ti to ozbiljno?

– Da – rekao je i prekrizio se.

– Ali nemam oružja.

– Eno ti konja, pa se tamo posluži. Zacijelo je koja puška zaostala. Ali prije upozori Marie.

– Ne smijem ući, da ne posumnjaju. Ali snaći će se ona i sama. I uvijek pod suknjom nosi revolver.

– Je li Rance unutra?

– Nije. On i Mike pokupili su djevojke, pa otišli dalje.

Primakao se jednom konju, pa iz navlake izvadio pušku. U tom je trenutku nečiji lik zamračio vrata.

– Konji! Krađu nam konje! – začuo se povik.

Perez je čučnuo, ubacio metak i opalio. Čovjek je zateturao i nestao s vrata.

Gurt je kroz odškrinuti prozor vidio kako je unutra nastala pometnja. Jedan je smjesta skočio, potekao revolver, pa priskočio k stražnjim vratima.

– Annie!

Metak iz Gurtove vinčesterke priljepio ga je uz zid. Sva su selica užasnuto okrenula prema prozoru kroz koji se u prostoriju valjao dim.

Snašavši se, jedan je mršavko potekao revolver i uperio ga prema

prozoru. Metak mu je raznio rame, poškropivši zid njegovom krvlju.

Najednom je odnekuda slijeva dopro metak i zabio se u zid. Gurt se munjevito okrenuo prema Perezovoj kući od nepečene opeke, izgrađenoj tik uz salun.

– Polegli su po podu. Zid ih štiti – objasnio je Perez.

– Vidjet ćemo – odgovorio je Gurt.

Ispalio je metak u tanku svijetlu pukotinu u zidu. Zid se zatresao i pukotina se proširila. Još tri metka i zid se opasno zaljuljao.

Vrata su se naglo rastvorila i jedan se razbojnik pokušao dočepati slobode, ali je Gurtov metak bio brži. Zatim su potrčali i ostali, u unakrsnu vatru Gurtove i Perezove puške. Pucnjavi i krikovi ispunili su noć. Zatim tišina. Čulo se samo kako je Gurt brzo punio pušku.

Gurt se oprezno primaknuo.

– Annie?

– Gurte! Ja sam dobro!

– Ostani gdje jesi.

Buka iz saluna natjerala ga je da se naglo okrene. Kiša metaka počela je lomiti drveni šank i rušiti nanizane boce. Iz prostorijske utonule u gusti dim nije se više čulo ni glasa.

– Dva čovjeka na cesti! – upozorio je Perez. – Predaleko za mene.

Vinčesterka je potražila cilj i zakopala metak pod konjska kopita. Jahači su zaostali, okrenuli konje, pa naglo zaprašili u smjeru iz kojega su došli.

– Neće se vratiti – rekao je Gurt. – Hrabri su samo dok su u čoporu.

Izvadio je revolver i nogom odgurnuo vrata Perezove kolibe. Unu-

tra su bila trojica, ustrašeno šćućurena, podignutih ruku. Gurt je prezrivo odgurnuo njihove revolvere.

– Annie – obratio se djevojci crvenoj od uzbuđenja – ostani gdje jesi. Još nije gotovo.

– Gurte, pazi na sebe!

– Hoću – odgovorio je on i smjesta izletio van.

Perezova je puška ponovo zapucala, a to nije slutilo na dobro. Još je bilo zloslutnije to što je nenadano umukla.

Upravo je htio izići, kad je pred vratima začuo topot kopita. Izletio je na stražnja vrata, pa sa stražnje strane uletio u salun. Upravo u trenutku kad se na glavnim vratima ukazao Mike i otvorio paljbu.

Metak je ožegao Gurta po nozi i odbacio ga prema šanku.

Drugi i treći metak odletjeli su jalovo u zrak.

Gurt je potegao revolver, pa ne nišaneći, zapucao prema Mikeu. Ovome je zadrhtala puška, a potom mu ispala iz ruke. A onda je i sam pao, tresnuvši licem u pod.

Ali Rance je još bio živ. Vani je vrebao na njega.

Gurt se bacio iza izrešetanog šanka, izbacio bubanj iz ležišta i počeo ga puniti mecima. No nije još ubacio ni prvi metak kadli se na vratima pojavio Rance i otvorio paljbu. Gurt je vratio bubanj u ležište, pa ispalo posljednji metak.

Promašio je.

Ranceov mu je metak podsjekao nogu. Srušio se uz zid i kliznuo prema podu. Ranceova se cijev, usmjerila prema njegovu čelu.

U tom se trenutku na stražnjim vratima pojavila Marie i opalila. Metak je prozujao ni prst od Ran-

ceova uha i ovaj se naglo okrenuo prema njoj.

Gurtova je ruka posegla za Perezovom sačmaricom kratke cijevi, skrivenom pod šankom.

— Rance!

Rance se okrenuo. Naravno, nikad nije shvatio da mu je dvostruki naboj sačme naprosto raznio glavu.

* * *

Nedugo poslije toga, ležeći ranjen uz ranjenog Pereza, Gurt je uživao u naizmjeničnoj njezi Annie i Marie.

— Uspjeli smo! — rekla je Annie tiho i oči su joj se ovlažile. — Uspje-

li smo!

— Najteže tek dolazi — rekao je on i duboko uzdahnuo. — Kušnja pred kojom su poklekli i najhrabriji.

Ona ga je pogledala upitno i gotovo uplašeno.

On je počekao da nedoumica potraje i tek onda tiho zaficukao svadbenu koračnicu.

Ona se kratko nasmijala, a onda naglo spustila glavu i ugrizla ga za rame.

— Jao! — vrisnuo je on i smijući se odgurnuo je. — Siroti Rance! Čudim se kako je kraj tebe uopće izvukao živu glavu

AKO NISTE ZNALI

Malo je poznato da je tvrtka COLT, poznata po legendarnim revolverima, iz pionirskog doba američkog Zapada, tada proizvodila i puške, dapače – uvela je i značajnu, presudnu novost u tehnologiji proizvodnje tog oružja.

Tvrtka COLT uzalud je na tom polju pokušavala konkurirati poznatijoj tvrtki WINCHESTER. Ali kada je, u svibnju 1883, inženjer W. H. Elliot patentirao nov sistem repetiranja na puščanim zatvaračima, tvrtka COLT požurila je otkupiti taj patent.

– pomičnom prednjom ručicom na donjoj cijevi i natrag, a strijelac pritom nije morao ispuštati pušku iz ruku. Jednostavnim pomicanjem ručice zatvarača izbacivala se čahura, a ubacivao novi metak u ležište cijevi izvanredno brzo za tadašnje pojmove, pa je puška nazvana »munjom« (»Lighting«). Omogućavala je bržu paljbu nego vinčesterka sa polugom za punjenje. Osamdesetih godina prošlog stoljeća bio je to »hit« u tehnologiji proizvodnje oružja.

Puška »munja« tvrtke COLT, kalibra 0.38/0.40

Godine 1884. prve puške tvrtke COLT pojavile su se na tržištu. Elliotov pronalazak i danas je jedan od najkomercijalnijih kod pušaka na repetiranje, pod nazivom »pump-action-system«. Nove puške tvrtke COLT imale su magazin s više metaka ispod cijevi kao i vinčesterke, ali bez donjega branika. Repetiralo se – izbacivala iz cijevi čahura, a ubacivalo u nju novi metak

Komercijalni rezultati bili su znatni. Prodavala su se tri različita modela »munje«. Modela »srednjeg okvira« (kalibri 0.32, 0.38 i 0.44) proizvedeno je od 1884. do 1902. godine 90.000 komada. Što se pak tiče modela »velikog okvira«, bio je namijenjen za puške većeg kalibra i barutnog punjenja; imao je šest različitih kalibara, a proizvedeno ga je,

kao lovačkog oružja, oko 6500 komada.

Te su puške imale standardne magazine za 15 metaka. Tada su stajale 16 do 18 dolara. Kupovala ih je većina država Juga. Poznato je da je gradska policija San Franciska kupila 400 »munja«.

Ipak, COLT nije nadmašio tvrtku WINCHESTER, pogotovo ne model vinčesterke iz 1873. godine. Revolu-

cionarni sistem repetiranja pušaka tvrtke COLT potpuno se potvrdio tek u današnje doba. Taj pronalazak pionirskog doba američkog Zapada ni do danas nije znatnije poboljšao (dakako – kod neautomatskog oružja).

Repetirke »munje« danas osobito traže kolekcionari oružja i, dakako, dobro za njih plaćaju.

U PRIPREMI:

**John Gray
Zbogom San Pedro**

PRETPLATA U SFRJ: polugodišnja 78.000. – d, godišnja 156.000. – d. Uplate se šalju na žiro račun NIŠPRO VJESNIK ZAGREB, 30101-833-2052 sa naznakom »za pretplatu na list LASO«. U slučaju poskupljenja lista u toku pretplatnog perioda pretplatniku se priznaje stara cijena do isteka pretplate.

Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DEM 33,00, ATS 234,00, SHF 27,00, HLG 37,00, SEK 116,00, FRF 109,00, USD 17,00, (avionom USD 20,20) CAD 24,00 (avionom CAD 28,30), Australia AUD 12,00, (avionom AUD 15,00).

Uplata na devizni račun 30101-620-16-25731-3296911 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRI).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 75.000 d, c/b stranica 50.000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26.XI.1973.

Rukopisi se ne vraćaju.

LASO idućeg petka

